

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΘΕΜΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

**«ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ
ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ
ΤΩΝ
ΟΤΑ ΣΤΟ ΔΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ».**

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΚΑΡΑΓΙΑΝΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ
ΕΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΚΑΡΑΠΠΕΡΗ ΜΑΡΙΑ**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2003

*Αφιερωμένη Στους Γονείς Μου
Που Πρώτοι Με Δίδαξαν!*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	7
---------------	---

Α ΜΕΡΟΣ

«Δημιουργία και Εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος».....	9
---	---

1. Εισαγωγή.....	10
2. Δημόσιο Λογιστικό Σχέδιο.....	11
2.1 Δημόσια Λογιστική.....	11
2.1.1 Έννοιες.....	11
2.2 Δημόσιο Λογιστικό Σχέδιο.....	11
2.3 Αδυναμίες που παρουσιάζει η εφαρμογή του Δημόσιου Λογιστικού Σχεδίου.....	13
2.4 Αδυναμίες που παρουσιάζει η εφαρμογή των Λογιστικών Αρχών στους ΟΤΑ.....	13
3. Πλεονεκτήματα Διπλογραφικού Συστήματος.....	15
4. Θέσπιση Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος.....	16
4.1 Αλλαγές στο Θεσμικό Πλαίσιο των οικονομικών των ΟΤΑ.....	16
4.2 Ο προϋπολογισμός ως εργαλείο προγραμματισμού.....	20
4.3 «Λογιστικό των ΟΤΑ» και η σημασία του προϋπολογισμού.....	21
4.4 Κώδικας Διαχείρισης των οικονομικών του Δήμου.....	22
5. Προετοιμασία και Υποστήριξη για την λειτουργία του Διπλογραφικού Συστήματος.....	25

ΜΕΡΟΣ Β

«Οδηγός για την Εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος».....	29
---	----

1. Διπλογραφικό.....	30
2. Εισαγωγή.....	31
2.1 Το έργο της εφαρμογής του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος στους ΟΤΑ.....	32
2.2 Παράγοντες που επιδρούν στη διαδικασία μετάβασης από το λογιστικό των ΟΤΑ στο Διπλογραφικό Σύστημα Λογιστικής Παρακολούθησης.....	32
2.3 Οργάνωση της Εφαρμογής του Διπλογραφικού.....	35

2.4	Βήμα 1.....	37
2.4.1	Δημιουργία Ομάδας Εργασίας.....	37
2.4.2	Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας.....	38
2.4.2.1	Ποιοι συμμετέχουν.....	38
2.4.2.2	Αντικείμενο.....	38
2.5	Βήμα 2.....	40
2.5.1	Καταγραφή της Υπάρχουσας Κατάστασης.....	40
2.5.1.1	Οικονομικά στοιχεία, για να δούμε το μέγεθος του Δήμου.....	40
2.5.1.2	Η δομή και η λειτουργία του Δήμου για την ορθολογική απεικόνιση των οικονομικών δραστηριοτήτων.....	40
2.5.1.3	Το επίπεδο λειτουργίας των διαδικασιών του λογιστικού των ΟΤΑ.....	41
2.5.1.4	Η εμπειρία του προσωπικού στο Διπλογραφικό Σύστημα για να συγκροτηθεί η ομάδα των ανθρώπων που θα ασχοληθούν με την εφαρμογή.....	41
2.5.1.5	Στοιχεία που βοηθούν στην καταγραφή της παρουσίας του Δήμου.....	41
2.6	Βήμα 3.....	42
2.6.1	Απογραφή Έναρξης.....	42
2.6.1.1	Ποιο είναι το ενεργητικό του Δήμου.....	42
2.6.1.2	Ποια είναι τα στοιχεία του παθητικού.....	42
2.6.2	Γιατί είναι απαραίτητη η Απογραφή Έναρξης κατά την ημερομηνία Έναρξης εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος.....	42
2.6.3	Ισολογισμός Έναρξης.....	45
2.6.3.1	Πρακτικά θέματα που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την Απογραφή.....	45
2.7	Βήμα 4.....	49
2.7.1	Δημιουργία Λογιστικού Σχεδίου και Αντιστοίχιση.....	49
2.8	Βήμα 5.....	52
2.8.1.	Εξοικείωση με το νέο Σύστημα – Εκπαίδευση.....	52
2.8.1.1	Κωδικοποίηση των διαφορών μεταξύ του Απλογραφικού και του Διπλογραφικού Συστήματος	52
2.8.2.	Εκπαίδευση προσωπικού.....	55
2.9	Βήμα 6.....	57
2.9.1	Οργάνωση Υπηρεσιών.....	57
2.10	Βήμα 7.....	59
2.10.1.	Οργάνωση Αποθηκών.....	59

2.11	Βήμα 8.....	62
2.11.1	Μηχανοργάνωση, τήρηση βιβλίων.....	62
2.12	Πηγές βοήθειας για την εφαρμογή.....	63

ΜΕΡΟΣ Γ.....67

«Εφαρμογή του Διπλογραφικού στον Δήμο Καλαμάτας»

1.	Εισαγωγή.....	68
2.	Συγκρότηση και έργο ομάδας εργασίας στο Δήμο Καλαμάτας.....	69
3.	Μηχανογραφική Οργάνωση Απλογραφικού Συστήματος Έναρξης Λειτουργίας Διπλογραφικού Συστήματος.....	71
3.1	Προβλήματα και εμπόδια που αντιμετώπισε η ομάδα Διπλογραφικού κατά την οργάνωση του έργου της.....	71
3.2	Προβλήματα που παρουσιάστηκαν στην οργάνωση των εξόδων.....	72
3.3	Προβλήματα που παρουσιάστηκαν στην οργάνωση των εσόδων.....	73
4.	Προϋποθέσεις για την Έναρξη Λειτουργίας Διπλογραφικού Συστήματος.....	75
5.	Απογραφή Έναρξης – Ισολογισμός.....	77
5.1	Οργάνωση της Απογραφής.....	77
5.1.1	Αντληση Στοιχείων Απογραφής.....	78
5.1.2	Μέθοδοι Αποτίμησης που χρησιμοποιήθηκαν.....	79
5.2	Ισολογισμός Έναρξης.....	81
5.2.1	Λογαριασμοί Ισολογισμού.....	82
5.2.2	Κωδική Αρίθμηση Λογαριασμών.....	83
5.3	Ανάπτυξη Λογαριασμών Λογιστικού Σχεδίου.....	83

ΜΕΡΟΣ Δ

Πορεία Υλοποίησης του Έργου της εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος στους Δήμους.....86

1.	Η κατανόηση της αναγκαιότητας εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος από αιρετούς και υπηρεσιακούς παράγοντες των ΟΤΑ.....	87
2.	Θέματα γύρω από την κατάσταση των Δήμων να υποδεχθούν και να λειτουργήσουν το διπλογραφικό.....	88

3. Τα βήματα μετάβασης στο Διπλογραφικό Σύστημα.....	89
4. Τα οργανωτικά μέτρα που χρειάζεται να πάρει η διοίκηση του Δήμου για την εφαρμογή του διπλογραφικού.....	90
5. Διάφορα θέματα.....	92

ΜΕΡΟΣ Ε

1. Συμπεράσματα – Αξιολόγηση.....	95
2. Βιβλιογραφία.....	99

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η πτυχιακή αυτή εργασία έχει ως αντικείμενο μελέτης τις Διαδικασίες και τα Βήματα μετάβασης από την Λογιστική των ΟΤΑ στο Διπλογραφικό Σύστημα με έμφαση το δήμο Καλαμάτας. Όσον αφορά την δομή της χωρίζεται σε πέντε μέρη. Πιο συγκεκριμένα, στο Α μέρος αναλύονται οι αδυναμίες που παρουσιάζει σήμερα το Δημόσιο Λογιστικό και τα πλεονεκτήματα που εισάγει το Διπλογραφικό Σύστημα στους ΟΤΑ, στο Β μέρος καταγράφονται τα βήματα που απαιτούνται για την υλοποίηση της εφαρμογής του Διπλογραφικού στους ΟΤΑ, στο Γ μέρος εξετάζεται η πορεία εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος στο δήμο Καλαμάτας, στο Δ μέρος αναλύονται θέματα γύρω από την πορεία υλοποίησης του έργου της εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος στους δήμους και τέλος στο Ε μέρος παραθέτονται τα συμπεράσματα όπως αυτά διαμορφώθηκαν με την ολοκλήρωση της πτυχιακής αυτής εργασίας.

Το υλικό που παρατίθεται στην πτυχιακή εργασία προέρχεται τόσο από σημειώσεις του εισηγητή κ. Καραγιάνη Στέλιου όσο και από αποκλειστική ερευνά μου στο Δήμο Καλαμάτας κατά την διάρκεια της πρακτικής μου άσκησης και από συνεχείς επισκέψεις κατά τη διάρκεια ενός ακόμη εξαμήνου, προκειμένου να πληροφορηθώ και να καταγράψω την πορεία του έργου, τις προόδους και τα προβλήματα που αντιμετωπίζονταν.

Πρόκειται για την περιγραφή και ανάλυση μιας εφαρμογής πρωτοποριακής για τα ελληνικά δεδομένα μιας και το Διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα στους ΟΤΑ αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα έργα Λογιστικής.

Τελειώνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή κ. Καραγιάνη Στέλιο, εισηγητή και εμπνευστή της πτυχιακής αυτής, για την αμέριστη ηθική συμπαράσταση που έδειξε και για την βοήθεια του. Θα θελα επίσης να ευχαριστήσω όλο το προσωπικό του Δήμου Καλαμάτας, για την προθυμία και το ενδιαφέρον που έδειξε στις συναντήσεις μας, και ιδιαίτερα, την ομάδα Διπλογραφικού του Δήμου Καλαμάτας, η οποία συμμετείχε ουσιαστικά στην

ανάλυση και δημιουργία πολλών στοιχείων. Τέλος ευχαριστώ όλους εκείνους που με στήριξαν στην προσπάθεια αυτή.

A ΜΕΡΟΣ

***«ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΟΥ
ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ»***

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είμαστε μπροστά στις νέες προκλήσεις της ιστορίας και της πορείας του τόπου μας. Σήμερα που τα πάντα αλλάζουν με ραγδαία ταχύτητα βρισκόμαστε στην αναζήτηση λύσεων που θα καταστήσουν τη χώρα μας ισχυρή και ισότιμη με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Μέσα σ' έναν κόσμο που μεταβάλλει καθημερινά τις οικονομικές, κοινωνικές και παραγωγικές του δομές είναι αδύνατον οι παραδοσιακές μορφές οργάνωσης να παραμείνουν αναλλοίωτες και στάσιμες.

Οι διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες οδηγούν αναπόφευκτα στην ανάγκη πολιτικών αποκέντρωσης και στη διαρκή προσπάθεια διαμόρφωσης ενός κατάλληλου μηχανισμού ετοιμότητας, που δεν είναι άλλος από την τέλεια οργανωμένη Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και πόρων στη βάση της αυτονομίας του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και του κράτους είναι βασική προϋπόθεση και επιταγή για να αποτελέσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση μοχλό ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο και να συμβάλλει στους εκσυγχρονισμούς της κοινωνίας.

Οι εμπειρίες που αποκομίσαμε μέχρι σήμερα δεν αφήνουν καμία αμφιβολία ότι οι θεσμικές παρεμβάσεις δεν είναι από μόνες τους ικανές να μετατρέψουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση σε μοχλό οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

Για να έχει επιτυχία η προσπάθεια αυτή, μία από τις βασικές προϋποθέσεις είναι και ο εκσυγχρονισμός των οικονομικών λειτουργιών της.

Στην κατεύθυνση αυτή κινείται και η προσπάθεια εφαρμογής του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος στους Ο.Τ.Α. Α' Βαθμού της χώρας μας.

Οι Δήμοι, για λόγους που θα επεξηγήσουμε στην συνέχεια, εφαρμόζοντας τις αρχές του Δημόσιου Λογιστικού (Απλογραφικό Λογιστικό Σύστημα) δεν ήταν σε θέση να παρουσιάσουν σε δεδομένη χρονική στιγμή την ακριβή οικονομική κατάσταση, τα περιουσιακά στοιχεία καθώς και τις διάφορες υποχρεώσεις – απαιτήσεις τους.

2. ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

2.1 ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

2.1.1 Έννοιες

Η Δημόσια Λογιστική αναφέρεται στη διαχείριση της περιουσίας του Δημοσίου, στη διαχείριση των εσόδων και εξόδων του κράτους και διέπεται από νομοθετικές ρυθμίσεις, το σύνολο των οποίων διαμορφώνει το ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ, που εφαρμόζεται εκτός από το Δημόσιο και από τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου που ασκούν κοινωφελή δραστηριότητα.

Δημόσιο Λογιστικό είναι το Λογιστικό της Δημόσιας διαχείρισης και η τεχνική που εφαρμόζεται για την απεικόνιση αυτής στα διάφορα στάδια και τις εκδηλώσεις.

Ειδικότερα περιλαμβάνει :

A. Τη κατάρτιση του ετήσιου Δημοσίου Προϋπολογισμού των εσόδων και εξόδων του κράτους ως πράξη Λογιστικής συγκέντρωσης και κατάστρωσης των σχετικών προβλέψεων.

B. Τον τρόπο και τον τύπο έκδοσης των παραστατικών στοιχείων της Δημόσια συναλλαγής, και

Γ. Το Λογιστικό τύπο τήρησης των βιβλίων και των λογαριασμών καθώς και το περιεχόμενο αυτών.

2.2 Δημόσιο Λογιστικό Σχέδιο.

Για το δημόσιο Λογιστικό ο Νόμος 2362/95 άρθρο 110 – ΦΕΚ247/27 –11 –95 τ.Α. αναφέρει :

1 Για την καθολική και σημαντική οργάνωση και αποτύπωση των λογιστικών λειτουργιών του Δημοσίου, με βάση γενικά παραδεδειγμένες αρχές και μεθόδους, εισάγεται το Δημόσιο Λογιστικό Σχέδιο.

2 Το Λογιστικό Σχέδιο του Δημοσίου αποτελεί σύστημα κανόνων ταξινόμησης των λογιστικών μεθόδων, το οποίο αποβλέπει στην καθιέρωση διπλογραφικού συστήματος, στην τυποποίηση των τηρούμενων από το Δημόσιο λογαριασμών, στην αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου, των Ο.Τ.Α., Ν.Α., και λοιπών Ν.Π.Δ.Δ., με βάση τις παραδεδειγμένες λογιστικές αρχές και μεθόδους, στη σύνταξη του Ισολογισμού, Απολογισμού του κράτους και λοιπών οικονομικών καταστάσεων και στο σχεδιασμό γενικά της λογιστικής του Δημοσίου και των λοιπών φορέων του Δημόσιου τομέα.

3 Με το Λογιστικό σχέδιο του Δημοσίου επιδιώκεται ο καθ' ομοιόμορφο τρόπο λογιστικός χειρισμός των συναλλαγών του Δημοσίου, η αλήθεια και ορθή απεικόνιση της οικονομικής κατάστασης και της περιουσιακής διάρθρωσης του Δημοσίου, η ορθή εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας αυτού, η διευκόλυνση των μετ' αυτού συναλλασσομένων, η άντληση αξιόπιστων πληροφοριών κάθε φύσης για αξιοποίηση, τόσο από τις διάφορες υπηρεσίες, όσο και από τους διεθνείς οργανισμούς, η απλούστευση και διευκόλυνση των κάθε μορφής ελέγχων, η αύξηση της παραγωγικότητας και η σύνδεση αυτού με το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο του Ιδιωτικού τομέα.

4 Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται οι βασικές αρχές του Λογιστικού Σχεδίου του Δημοσίου και το περιεχόμενο του. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται μέσα στα πλαίσια του Γενικού Λογιστικού Σχεδιασμού του Δημοσίου, οι επιμέρους λογαριασμοί, τα τηρούμενα βιβλία, ο τρόπος τήρησης αυτών καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

2.3 Αδυναμίες που παρουσιάζει η εφαρμογή του Δημόσιου Λογιστικού Σχεδίου.

Το Δημόσιο Λογιστικό Σχέδιο είναι απόλυτα καθορισμένο σύστημα λογαριασμών, το οποίο δε δίνει τη δυνατότητα ανάπτυξης λογαριασμών ή ανάλυσης των ήδη υπαρχόντων.

Παρατηρείται δηλαδή πρόβλημα όσον αφορά την ελαστικότητα της Δημόσιας Λογιστικής γιατί δεν παρέχει τη δυνατότητα στις οικονομικές μονάδες να οργανώνονται σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

Η έλλειψη αυτή ελαστικότητας έχει ως αποτέλεσμα:

A. Να μην υπάρχει η δυνατότητα λεπτομερούς παρακολούθησης των λογιστικών κινήσεων, γιατί σε κάθε λογαριασμό αναπτύσσονται πολλές δαπάνες.

B. Τα στοιχεία και οι πληροφορίες που αντλούνται είναι γενικά και στερούνται ακριβείας.

Γ. Η πληροφόρηση – ενημέρωση της διοίκησης δεν είναι η καλύτερη δυνατή λόγω της μη ακριβείας των στοιχείων αλλά και του πολλαπλού χρόνου που απαιτείται για τη συλλογή αυτών.

Τέλος θα πρέπει να τονίσουμε, ότι το Δημόσιο Λογιστικό ως λογιστική μέθοδο δεν στηρίζεται στις αρχές της λογιστικής επιστήμης.

2.4 Αδυναμίες που παρουσιάζει η εφαρμογή των Λογιστικών Αρχών στους ΟΤΑ.

Όπως είναι γνωστό, οι Ο.Τ.Α. ασκούν την οικονομική τους λειτουργία με βάση τις δημοσιολογιστικές διατάξεις χρησιμοποιώντας το απλογραφικό λογιστικό σύστημα.

Αποτελεί πλέον κοινή διαπίστωση, ότι το ισχύον Οικονομικό – Διαχειριστικό-Λογιστικό Σύστημα των Δήμων και Κοινοτήτων δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις σημερινές ανάγκες αποστολής και λειτουργίας των Ο.Τ.Α., ούτε μπορεί να καλύψει τις ανάγκες τους για οικονομική πληροφόρηση και χρηματοοικονομική διοίκηση.

Ο νόμος και η φιλοσοφία του ισχύοντος Λογιστικού Συστήματος, δεν αντιμετωπίζει τους Ο.Τ.Α. σαν μονάδες προσφοράς υπηρεσιών στους κατοίκους της περιοχής τους, αλλά σαν μονάδες διεκπεραίωσης. Δεν λειτουργεί ως εργαλείο για την άσκηση διοίκησης, προγραμματισμού και παρακολούθησης των δραστηριοτήτων των Ο.Τ.Α., αλλά έχει σχεδιαστεί και λειτουργεί απλώς ως ένα σύστημα ταμειακής διαχείρισης, που καλύπτει τα τυπικά της νομοθεσίας του δημοσίου λογιστικού.

Με τα σημερινά δεδομένα, οι Ο.Τ.Α. :

- ☛ Δεν μπορούν να εμφανίσουν την οικονομική τους κατάσταση σε μια δεδομένη στιγμή.
- ☛ Ο προϋπολογισμός τους δεν φαίνεται να εξυπηρετεί λειτουργικές ανάγκες τους, γιατί δεν έχει γίνει εργαλείο διοίκησης, στα χέρια της δημοτικής αρχής.
- ☛ Ο εξισωτικός χαρακτήρας του προϋπολογισμού, δεν επιτρέπει τη διάγνωση και αξιοποίηση των πραγματικών δυνατοτήτων των Ο.Τ.Α. και τη σύνταξη του σε ρεαλιστική βάση
- ☛ Η πληθώρα των βιβλίων που προβλέπονται από τη νομοθεσία, καθιστά αδύνατη τη παρακολούθηση τους, με αποτέλεσμα οι περισσότεροι Ο.Τ.Α. να μην τηρούν ή να τηρούν με ελλιπή τρόπο τα περισσότερα από αυτά.
- ☛ Υπάρχει αδυναμία παρακολούθησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων και απαιτήσεων των Ο.Τ.Α.
- ☛ Δεν είναι δυνατή η έγκαιρη παρακολούθηση των υποχρεώσεων των δημοτών, ιδίως στη περίπτωση πολλαπλών απαιτήσεων του Δήμου.
- ☛ Οι δήμοι που δεν έχουν δική τους ταμειακή υπηρεσία δεν γνωρίζουν το ταμειακό τους υπόλοιπο με αποτέλεσμα να δίνουν εντολές πληρωμής, οι οποίες συσσωρεύονται στα δημόσια ταμεία, διότι δεν υπάρχει υπόλοιπο.
- ☛ Δεν υπάρχει σύστημα παρακολούθησης και αξιοποίησης της πάγιας περιουσίας των Ο.Τ.Α.
- ☛ Δεν υπάρχει η δυνατότητα της συνέχειας στην παρακολούθηση των έργων διαχρονικά.
- ☛ Δεν υπάρχει ολοκληρωμένο σύστημα προμηθειών και παρακολούθησης των υλικών και αποθήκης.

- ☞ Δεν υπάρχουν συστήματα ταμειακού προγραμματισμού και οικονομικής πληροφόρησης, με αποτέλεσμα την αδυναμία άσκησης αποτελεσματικής διοίκησης από τους Ο.Τ.Α.
- ☞ Διαπιστώνεται απουσία απαραίτητων οικονομικών και λογιστικών εννοιών στη λειτουργία των Ο.Τ.Α. (ισολογισμός, οικονομική εκμετάλλευση, κέντρα κόστους)
- ☞ Δεν υπάρχει διάκριση των εξόδων σε κατηγορίες, όπως δαπάνες που αφορούν τη εξυπηρέτηση των πολιτών και δαπάνες που αφορούν την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των υπηρεσιών.
- ☞ Τέλος, δεν υπάρχει διαχωρισμός βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων, με αποτέλεσμα να είναι ελλιπής η παρακολούθηση των χρηματοοικονομικών εξόδων.

3. Πλεονεκτήματα Διπλογραφικού Συστήματος

Για την απόλεια λοιπόν των ανωτέρω αδυναμιών και μειονεκτημάτων του απλογραφικού λογιστικού συστήματος, η Κυβέρνηση στα πλαίσια συγκρότησης ενός σύγχρονου Διαχειριστικού Οικονομικού Λογιστικού Συστήματος ικανού να ανταποκριθεί στις νέες ανάγκες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης όπως αυτές διαμορφώνονται μετά το Ν.2539/1997 αποφάσισε την καθιέρωση της Διπλογραφικής Λογιστικής Μεθόδου στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού. Με το νέο Λογιστικό - Οικονομικό - Διαχειριστικό Σύστημα, εξασφαλίζονται τα παρακάτω:

- ☞ Η παροχή ορθών οικονομικών στοιχείων και πληροφοριών, προς τα πολιτικά και διοικητικά όργανα των Ο.Τ.Α., για την αποτελεσματική άσκηση διοίκησης και ορθής οικονομικής πολιτικής
- ☞ Η δυνατότητα κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων (προϋπολογισμός, απολογισμός, ισολογισμός, ταμειακός προγραμματισμός).
- ☞ Η απλούστερη και αποτελεσματική άσκηση κάθε είδους ελέγχων, όπως διαχειριστικών, φορολογικών, ελεγκτικών κλπ.

- ☞ Σύγχρονες μέθοδοι διεξαγωγής της λογιστικής και οικονομικής δραστηριότητας, μέσο πληροφοριακών συστημάτων.
- ☞ Καλύτερη και ορθολογικότερη λογιστική και διαχειριστική οργάνωση και μείωση του σχετικού λειτουργικού κόστους.
- ☞ Ευχερής συγκέντρωση πληροφοριών, δυνατότητα συγκρίσεων και σχηματισμού δεικτών λειτουργικής και αναπτυξιακής σημασίας.
- ☞ Πλήρη και ορθή κοστολόγηση των έργων και υπηρεσιών των Ο.Τ.Α.
- ☞ Πλήρης διαφάνεια στο όλο διαχειριστικό σύστημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

4. Θέσπιση Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του Ν2526/97, εκδόθηκε Π.Δ., μετά από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, με το οποίο θεσπίστηκε στους Ο.Τ.Α. Α΄ Βαθμού το Διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα.

Το Π.Δ.315/99, για το κλαδικό λογιστικό σχέδιο των Ο.Τ.Α., έχει σαν βάση το κλαδικό λογιστικό σχέδιο των Ν.Π.Δ.Δ. που καθιερώθηκε με το Π.Δ.205/1998 προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με σκοπό την απαλοιφή των μειονεκτημάτων και των αδυναμιών που παρουσιάζει το ισχύον σήμερα απλογραφικό λογιστικό σύστημα.

Σύμφωνα λοιπόν με τις διατάξεις του Π.Δ.315/99 « περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Δήμων και Κοινοτήτων (Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού) » η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος καθίσταται υποχρεωτική από 1 Ιανουαρίου 2000 για τους Ο.Τ.Α. με πληθυσμό άνω των 5000 κατοίκων βάσει της τελευταίας γενικής απογραφής πληθυσμού ή με τακτικά έσοδα άνω των 500εκ. ετησίως. Το ποσό των 500εκ. εσόδων του προϋπολογισμού των δήμων και κοινοτήτων αναφέρεται στα τακτικά έσοδα αυτών.

4.1 Αλλαγές στο Θεσμικό Πλαίσιο των οικονομικών των ΟΤΑ

Είναι γεγονός ότι η αλλαγή στο Θεσμικό Πλαίσιο της οικονομικής διαχείρισης των Δήμων επιβάλλεται από ορισμένα δεδομένα:

- Από το παρωχημένο πλαίσιο που υπάρχει σήμερα.
- Από την αλλαγή της βάσης της διαχείρισης των οικονομικών, το πέρασμα, δηλαδή, από την ταμειακή βάση πάνω στην οποία στηρίζεται το «Λογιστικό των Ο.Τ.Α.», στη βάση του δεδουλευμένου στην οποία στηρίζεται η διπλογραφική μέθοδος.
- Από τις αλλαγές που επέρχονται συνεχώς στους οργανισμούς αυτούς και κατ' επέκταση και στην οικονομική τους διαχείριση (νέες αρμοδιότητες κλπ.)

Η κατανόηση της βάσης των αλλαγών είναι σημαντική για το πλαίσιο των αλλαγών. Από τους παραπάνω 3 παράγοντες, οι 2 τελευταίοι είναι οι περισσότερο σημαντικοί και αυτό δεν είναι κατανοητό πάντα. Θεωρείται πως οι αλλαγές που έχουν επέλθει στη ζωή των Δήμων και τις οποίες δεν αντιμετωπίζει το θεσμικό πλαίσιο και η κωδικοποίηση του προϋπολογισμού, είναι ο κύριος παράγοντας που επιβάλλει τις αλλαγές. Αυτό θεωρείτε λανθασμένη εκτίμηση γιατί ακόμη και εάν το θεσμικό πλαίσιο είχε διαμορφωθεί τη τελευταία 5ετία, σήμερα απαιτούνται σημαντικές αλλαγές στην οικονομική διαχείριση. Δεν είναι λοιπόν πως το θεσμικό πλαίσιο πρέπει να καλύψει τα νέα δεδομένα που έχουν εμφανιστεί στα οικονομικά των Δήμων, για τη κάλυψη αυτών, των νέων δεδομένων, θα αρκούσαν κάποιοι νέοι κωδικοί στον προϋπολογισμό ή μια νέα πληρέστερη κωδικοποίησή του, θα αρκούσε η αντιμετώπιση των νέων φαινομένων καθώς και η αναμόρφωση των απαιτούμενων δικαιολογητικών και αυτό θα ήταν όλο το πλαίσιο των αλλαγών. Και όμως κρίνεται πως οι αλλαγές πρέπει να είναι βαθύτερες.

Η αλλαγή της βάσης πάνω στην οποία στηρίζεται η οικονομική διαχείριση (από την ταμειακή στη βάση του δεδουλευμένου), αλλάζει συθέμελα το εποικοδόμημα πάνω στο οποίο λειτουργούν μέχρι σήμερα οι οικονομικές υπηρεσίες. Αλλάζει η λογιστική απεικόνιση, αλλάζει η λογική του τι θεωρείται έσοδο και τι έξοδο, αλλάζει η έννοια του οικονομικού αποτελέσματος, αλλάζει η όλη λογική της παρουσίασης της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Η αλλαγή της βάσης απαιτεί τροποποιήσεις στις διαδικασίες, στη διαβάθμιση των προτεραιοτήτων στη διαδικασία διαχείρισης των δαπανών και των

εσόδων. Η αλλαγή της βάσης είναι ο κυριότερος παράγοντας που επηρεάζει τις αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο.

Ένα άλλο θέμα το οποίο οδηγεί σε παρανοήσεις για τις απαιτούμενες αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο είναι *το ενιαίο του οικονομικού διαχειριστικού συστήματος των Δήμων*. Έχει αναφερθεί αρκετές φορές πως η αντιμετώπιση των οικονομικών του Δήμου ήταν μέχρι σήμερα, η αντιμετώπιση 2 διαφορετικών κόσμων: του κόσμου του «Λογιστικού των Δήμων» και του κόσμου του διπλογραφικού. Η διαφοροποίηση αυτή οδήγησε σε διαφοροποίηση του προσωπικού (από εδώ το προσωπικό που απασχολείται με την έκδοση των ενταλμάτων και τη διαχείριση των εσόδων και από εκεί το προσωπικό του διπλογραφικού), στη διαφοροποίηση των μηχανογραφικών εφαρμογών (άλλη εφαρμογή για το Λογιστικό των Δήμων και άλλη για το διπλογραφικό), διαφορετικός ο έλεγχος του Λογιστικού των Δήμων (Ελεγκτικό Συνέδριο) από τον έλεγχο του διπλογραφικού (ορκωτοί). Με δύο λόγια δύο διαφορετικοί κόσμοι. Το τελευταίο διάστημα έχει γίνει κατανοητό πως το οικονομικό διαχειριστικό σύστημα είναι ενιαίο και έγιναν κάποια βήματα στην άρση των αντιφάσεων που δημιούργησε αυτή η αντίληψη των 2 κόσμων. Το πρώτο βήμα ήταν η τροποποίηση των προδιαγραφών του λογισμικού με βάση τις οποίες διαμορφώνονται νέες εφαρμογές από τις εταιρείες λογισμικού, οι οποίες (εφαρμογές) αντιμετωπίζουν μηχανογραφικά το οικονομικό διαχειριστικό σύστημα σαν ενιαίο. Το επόμενο βήμα είναι η αρχή του ενιαίου πάνω στην οποία εξαγγέλθηκε πως στηρίζεται το έργο της επιτροπής για την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου. Η ανεπάρκεια να γίνει αντιληπτό, πως δεν μιλάμε για 2 κόσμους οδήγησε σε σοβαρά προβλήματα και καθυστερήσεις τα προηγούμενα 3-4 χρόνια. Έχει μία αξία να αναφερθούμε σε αυτά:

- Το πρώτο χρονικό διάστημα (Ανοιξη του 1999) η εφαρμογή του διπλογραφικού αντιμετωπίστηκε ως ένα έργο κάποιων λογιστικών γραφείων που θα έρθουν και θα καταχωρούν τα παραστατικά του Δήμου με βάση διπλότυπες καταστάσεις που θα παραλαμβάνουν από τις υπηρεσίες του Δήμου, όπως ανέφερε και η περιβόητη σχετική εγκύκλιος του Υ.Π.Ε.Σ.Δ.Δ.Α.. Τότε ξεκίνησε ο πρώτος διαχωρισμός των 2 κόσμων, ο οποίος δημιούργησε τα πρώτα προβλήματα, γιατί αντιμετώπιζε το διπλογραφικό σαν μία στείρα λογιστική διαδικασία (μάλιστα ως τυφλή αντιγραφή των διαδικασιών της λογιστικής διαδικασίας των ιδιωτικών επιχειρήσεων). Αποτέλεσμα οι μεν λογιστές- εξωτερικοί συνεργάτες, να λειτουργούν χωρίς

προδιαγραφές στο έργο και να οδηγούνται σε μία αντίληψη του «Δήμου επιχείρηση», οι δε Δήμοι να μην είναι σε θέση να αξιοποιήσουν αυτή τη συνεργασία και να την ελέγξουν. Σε μικρότερο βαθμό το ίδιο πρόβλημα αντιμετωπίζεται και σήμερα από τον έλεγχο των ορκωτών, όπου, αρκετοί από αυτούς, είναι μακριά από το ενιαίο του οικονομικού διαχειριστικού συστήματος των Δήμων.

- Οι εταιρείες μηχανογράφησης οδηγήθηκαν στη συντριπτική πλειοψηφία τους στη δημιουργία 2 διαφορετικών εφαρμογών, μία για το Δημόσιο Λογιστικό (Λογιστικό των ΟΤΑ) και μία για το διπλογραφικό και μεταξύ των 2 το περιβόητο γιοφύρι (της Αρτας).
- Γιατί η εκπαίδευση δεν απέδωσε τα αναμενόμενα; και αναφερόμαστε στην εκπαίδευση των νέων «καποδιστριακών» επιστημόνων και του προσωπικού. Η απάντηση είναι ότι αφορούσε τη λογιστική μέθοδο αποσπασμένη από τη πραγματικότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η αναφορά σε ένα θέμα ασύνδετο με τη πραγματικότητα των Δήμων το καλύτερο που μπορεί να προσφέρει είναι η αδιαφορία και το χειρότερο η απέχθεια.

Είναι πολύ εύκολο σήμερα να πέφτει το ανάθεμα από δω και από κει, όμως η αναψηλάφηση των αδυναμιών και της ανεπάρκειας ουσιαστικής κατεύθυνσης θα βοηθήσει στο μέλλον. Το ερώτημα που μας απασχόλησε ήταν αν έχει γίνει κατανοητή η έννοια του ενιαίου του οικονομικού διαχειριστικού συστήματος;

Το ενιαίο του συστήματος προκύπτει από τις λειτουργίες τις οποίες εξυπηρετεί, τις ενιαίες λειτουργίες των οικονομικών υπηρεσιών. Το έργο που έχουν οι οικονομικές υπηρεσίες είναι να διαχειριστούν τα οικονομικά του Δήμου, να προγραμματίσουν (προϋπολογισμός), να διαχειριστούν τα έσοδα (καταγραφή και βεβαίωση), να δαπανήσουν (προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών) και να πληρώσουν (ταμειακές λειτουργίες). Στα παραπάνω πλαίσια να τηρήσουν τα απαραίτητα βιβλία και να εκδώσουν τα απαιτούμενα στοιχεία (δικαιολογητικά) και να αποδώσουν λογαριασμό (απολογισμό-ισολογισμό και γενικότερα οικονομικές καταστάσεις).

Παρατηρώντας, λοιπόν, τις ανωτέρω λειτουργίες τις διακρίνουμε σε 2 επίπεδα:

- ▶ **Τις διαχειριστικές**, οι οποίες πραγματοποιούνται «μπροστά»:
 - *διαχείριση εσόδων – τελών - φόρων.*

- *διαχείριση αποθηκών.*
- *Διαχείριση ταμείου.*
- *Διαχείριση προσωπικού κλπ.*

► **Τις λογιστικές, ελεγκτικές, οι οποίες πραγματοποιούνται «πίσω»:**

- *Διαχείριση-εκτέλεση προϋπολογισμού.*
- *Λογιστικές, τήρηση βιβλίων και αναφορών.*

Οι μεν πρώτες απαιτούν την ύπαρξη των δεύτερων και οι δεύτερες είναι η απεικόνιση των πρώτων. Κάθε διαχωρισμός λοιπόν σε διαχειριστικό και διπλογραφικό δεν έχει νόημα στο μέλλον. Για να ολοκληρωθεί το ενιαίο του συστήματος θα πρέπει να αντιμετωπιστεί ο προϋπολογισμός σαν εργαλείο προγραμματισμού.

4.2 Ο προϋπολογισμός ως εργαλείο προγραμματισμού

Το διαχειριστικό σύστημα των ΟΤΑ που ίσχυε μέχρι την έκδοση του Π.Δ. 315/99 δεν μπορούσε να ανταποκριθεί στις σημερινές κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες που καλούνται αυτοί να ικανοποιήσουν. Οι ΟΤΑ δεν θεωρούνταν αυτοτελής μονάδα παραγωγής υπηρεσιών στον πληθυσμό της περιοχής τους αλλά ένα επίπεδο άσκησης της (κρατικής) διοίκησης που είχε κάποιες αρμοδιότητες τις οποίες κατά κανόνα η κρατική διοίκηση δεν ήθελε να ασκεί.

Το σύστημα προϋπολογισμού – απολογισμού έχουν σχεδιαστεί με γνώμονα κυρίως την δυνατότητα άσκησης ελέγχων και όχι την χρησιμοποίησή τους από τις υπηρεσίες και τα Δημοτικά συμβούλια ως όργανα προγραμματισμού και παρακολούθηση των δραστηριοτήτων τους. Ο προϋπολογισμός δεν λειτουργεί ως εργαλείο για προγραμματισμό και παρακολούθηση των δραστηριοτήτων των ΟΤΑ, αλλά έχει σχεδιαστεί και λειτουργεί κυρίως ως ένα σύστημα ταμειακής διαχείρισης.

Συνήθως δεν έχει το χαρακτήρα δεσμεύσεων για τις Δημοτικές αρχές από την υλοποίηση των οποίων θα κριθεί η αποτελεσματικότητα της Διοίκησης και του υπηρεσιακού μηχανισμού. Η σύνταξή του δεν προσδιορίζεται με βάσει τις δυνατότητες πραγματοποίησης εσόδων και στη συνέχεια μέσω αυτών η χρηματοδότηση της κοινωνικής και οικονομικής των δραστηριότητας.

Τις αδυναμίες αυτές φιλοδοξεί να καλύψει το Π.Δ. 315/99. Επειδή όμως η διαφάνεια στη διαχείριση και η νομιμότητα των ενεργειών είναι ζητήματα απόλυτα συνυφασμένα με τους ΟΤΑ αφού ασκούν εξουσία και διαχειρίζονται δημόσιο πλούτο, καθίσταται φανερό ότι ο προϋπολογισμός θα συνεχίζει να υπάρχει, να συντάσσεται κανονικά και με βάση αυτόν να κρίνεται η νομιμότητα των πληρωμών. Συνεπώς, αυτό που πρέπει οι Διοικούντες τους ΟΤΑ και οι οικονομικοί τους σύμβουλοι να επιδιώξουν, είναι η αξιοποίησή του ως εργαλείου προγραμματισμού.

Μπροστά στον κίνδυνο που διαφαίνεται από την πλήρη εφαρμογή του διπλογραφικού, να υποβαθμιστεί η σημασία του προϋπολογισμού, πρέπει να διασωθεί και να αναπτυχθεί η λειτουργία του ως εργαλείο σχεδιασμού. Η αξία που έχει ο προϋπολογισμός φαίνεται και από την προσπάθεια που γίνεται σήμερα στον ιδιωτικό τομέα να ενστερνιστούν οι επιχειρήσεις τη λειτουργία τους με προϋπολογισμό. Δεν πρέπει, λοιπόν, οι Ο.Τ.Α. που ήδη λειτουργούν προϋπολογιστικά, να ωθηθούν στην κατάργηση ενός εργαλείου, που το έχουν ανάγκη.

4.3 « Λογιστικό των ΟΤΑ» και η σημασία του προϋπολογισμού

Θέλοντας να απεικονίσουμε τα επίπεδα του λογιστικού των Ο.Τ.Α. διαμορφώνουμε το παρακάτω διάγραμμα:

Σχηματικός προσδιορισμός των επιπέδων του λογιστικού των Ο.Τ.Α.

Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
<p>Σύστημα κωδικοποίησης λογαριασμών παρακολούθησης του προϋπολογισμού (λογιστικό σύστημα)</p>	<p>Σύστημα διαδικασιών εκτέλεσης προϋπολογισμού (διαχειριστικό σύστημα)</p>	<p>Σύστημα διαδικασιών οικονομικού προγραμματισμού</p>

- Στο *1^ο επίπεδο* παρακολουθούμε, μέσω λογαριασμών, τις οικονομικές ποσότητες, λειτουργεί ως απλογραφικό λογιστικό σύστημα με διαρθρωμένους κωδικούς και τήρηση συγκεκριμένων λογιστικών βιβλίων. Το επίπεδο αυτό τείνει να υποκατασταθεί από τη γενική λογιστική του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος.
- Στο *2^ο επίπεδο* εντάσσουμε το σύνολο των διαδικασιών εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Μέσα στις διαδικασίες αυτές (όπως είναι η έκθεση ανάληψης της δαπάνης, η ενταλματοποίηση και η εξόφληση του εντάλματος) έχει διαμορφωθεί ένα σύστημα διαχείρισης των δαπανών αλλά και των εσόδων. Το επίπεδο αυτό δεν καταργείται αλλά θα πρέπει να αναμορφωθεί με σύγχρονους όρους και να ενισχυθεί στην κατεύθυνση της διασφάλισης στη διαχείριση δημοσίου χρήματος.
- Το *3^ο επίπεδο* είναι μέχρι σήμερα υποβαθμισμένο, γιατί ο προϋπολογισμός λειτουργεί σήμερα μόνο σαν λογιστικό – απλογραφικό - ταμειακό σύστημα. Πριν την απονέκρωση-κατάργηση του λογιστικού των Ο.Τ.Α. είναι ανάγκη να «κρατηθεί» ο προϋπολογισμός σαν εργαλείο οικονομικού σχεδιασμού και προγραμματισμού, να αναδειχτεί αυτή η λειτουργία του και να «ανέβει» ένα επίπεδο παραπάνω.

Από τα παραπάνω προσδιορίζεται το μέγεθος και οι όροι συνύπαρξης λογιστικής μεθόδου-προϋπολογισμού και διαχειριστικού οικονομικού συστήματος (διαδικασιών). Δεν μπορούμε να μιλάμε για ενιαίο σύστημα χωρίς να απαιτούμε την κατάργηση του προϋπολογισμού ως λογιστικό σύστημα. Δεν μπορούμε να μιλάμε για ενιαίο σύστημα χωρίς την ύπαρξη διαδικασιών, ούτε τέλος μπορούμε να περιμένουμε από το ΠΔ 315/99 να μας ορίζει το πλαίσιο των διαδικασιών που θα ακολουθούμε. Ενιαίο σύστημα σημαίνει διαδικασίες-προϋπολογισμός - διπλογραφική μέθοδος.

4.4 Κώδικας Διαχείρισης των Οικονομικών του Δήμου.

Κλείνοντας θα πρέπει να αναφέρουμε ότι, μία γενικότερη παρατήρηση είναι η έλλειψη ενός ενιαίου και συστηματικού τρόπου συγκέντρωσης των θεμάτων διαχείρισης των οικονομικών των ΟΤΑ. Οι διατάξεις αυτές υπάρχουν στον Δημοτικό Κώδικα, στο διάταγμα του 1959 και σε άλλα νομοθετήματα. Προκύπτει η ανάγκη διαμόρφωσης ενός **κώδικα διαχείρισης των οικονομικών του Δήμου**. Ένας τέτοιος κώδικας μπορεί να συγκεντρώνει γενικότερα τα ζητήματα της οικονομικής διαχείρισης των οικονομικών του Δήμου, δίχως να υποκαθιστά τα επιμέρους νομοθετήματα (κάτι αντίστοιχο κάνει και ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων). Ένας τέτοιος κώδικας θα μπορούσε να αντιμετωπίζει τα παρακάτω ζητήματα:

1. Γενικά:

Να ορίζει τους υπόχρεους του κώδικα αυτού.

2. Διαχείριση εσόδων

- Να προδιαγράφει τα θέματα της βεβαίωσης του εσόδου, όπως και τις διαδικασίες σύνταξης και βεβαίωσης καταλόγου.
- Τα θέματα της είσπραξης εσόδων.
- Τα θέματα της έκδοσης στοιχείων.

3. Διαχείριση δαπανών

Να περιγράφει αναλυτικά τις φάσεις πραγματοποίησης δαπανών:

- Δέσμευση ποσού.
- Καταχώριση δαπάνης.
- Εκκαθάριση και ενταλματοποίηση.
- Πληρωμή δαπάνης.

Να αντιμετωπίζει τα ειδικά θέματα, όπως:

- Προπληρωμή δαπάνης, Διαχείριση παγίας προκαταβολής
- Να αναφέρει κωδικοποιημένα τα δικαιολογητικά δαπανών.

4. Διαχείριση υλικών αποθεμάτων

- Να οριοθετεί τους υπόχρεους Δήμους σε τήρηση Αποθήκης.
- Να κωδικοποιεί τις διαδικασίες εισαγωγής και εξαγωγής υλικών

5. Προϋπολογισμός-απολογισμός

Να κωδικοποιεί τα θέματα:

- Χρήση.
- Διαδικασίες σύνταξης.
- Διάθεση πιστώσεων.
- Φάσεις εκτέλεσης εσόδων.
- Φάσεις εκτέλεσης δαπανών.
- Απολογισμός.

κωδικοποίηση προϋπολογισμού: κωδικοποίηση και συνδεσμολογία κωδικών

6. Οικονομικές καταστάσεις

Να αντιμετωπίσει τα θέματα:

- ισολογισμός και λοιπές καταστάσεις.
- χρόνος έκδοσης τους.
- Δημοσιότητα.
- υπογραφή οικονομικών καταστάσεων.

7. Τήρηση βιβλίων

- τρόπος τήρησης και χρόνος τήρησης.
- αρχές μηχανογραφικής τήρησης.

8. Οργάνωση οικονομικών υπηρεσιών

- διεύθυνση, λογιστήριο, ταμείο, διαχείριση εσόδων, προμήθειες-αποθήκες.

Για τα ανωτέρω περιγραφή ελαχίστου πλαισίου δομής, περιγραφή θέσεων εργασίας.

9. Διαχείριση περιφερειακών ΝΠΔΔ

- η διαχείριση των ΝΠ
- ενοποιημένη απεικόνιση οικονομικών στοιχείων

10. Έλεγχος

- έλεγχος τήρησης βιβλίων
- έλεγχος τήρησης λογιστικής
- έλεγχος ταμιακής διαχείρισης
- έλεγχος διαχείρισης προϋπολογισμού
- όργανα έλέγχου
- ποινές

☞ **Ειδικότερα θέματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν είναι:**

- η ενιαία οικονομική παρακολούθηση των ΝΠ και των αμιγών δημοτικών επιχειρήσεων με τη διαμόρφωση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων
- τα βιβλία στη περίπτωση υπαγωγής κάποιας δραστηριότητας σε ΦΠΑ.

5. Προετοιμασία Και Υποστήριξη Για Την Λειτουργία Του Διπλογραφικού Συστήματος.

Οι Δήμοι δεν θα έπρεπε να αποθαρρυνθούν από προβλήματα που τυχόν θα ανάκυπταν κατά την εφαρμογή του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος. Αντίθετα θα έπρεπε να επιδιώξουν την καλύτερη συμμετοχή τους στο ξεκίνημα της νέας αυτής εφαρμογής.

Για την υποβοήθηση και υποστήριξη της εφαρμογής αυτής, το Υπουργείο συγκρότησε ομάδα μελέτης από ειδικούς επιστήμονες, στελέχη του Υ.Π.ΕΣ.Δ.Δ.Α., της ΕΕΤΑΑ και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με σκοπό την κατάρτιση λογιστικού οδηγού για τους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού.

Ο ανωτέρω λογιστικός οδηγός, το περιεχόμενο του οποίου είναι το ίδιο με αυτό του Π.Δ.315/99, θα έπρεπε να εφαρμοστεί ενιαία σε όλη την χώρα από όλους τους δήμους έτσι ώστε να μην υπάρχουν διαφοροποιήσεις από δήμο σε δήμο.

Λόγω της υποχρεωτικής εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος στους Ο.Τ.Α. από 1/1/2000 θεωρήθηκε σκόπιμη η χρησιμοποίηση του προσωπικού των Ο.Τ.Α., που είχαν σχετική γνώση του αντικειμένου και ιδιαίτερα των οικονομολόγων-λογιστών, που καταρτίστηκαν στα πλαίσια του προγράμματος « Ι. Καποδίστριας ».

Οι Ο.Τ.Α. που τυχόν δεν θα διέθεταν το απαραίτητο εξειδικευμένο προσωπικό μπορούσαν να αναθέσουν τις εργασίες αυτές σε εξωτερικούς συνεργάτες (Ορκωτούς λογιστές, Λογιστικά Γραφεία κ.λ.π.) κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 267 του Δ.Κ.Κ., περί ανάθεσης εργασιών. Η ανάθεση των ανωτέρων εργασιών θα γινόταν με σχετική σύμβαση μεταξύ του Δήμου και του λογιστικού γραφείου ύστερα από πρόχειρο διαγωνισμό και με βάση σχετικές προδιαγραφές εκτέλεσης των εργασιών αυτών.

Το Υπουργείο προκειμένου να διευκολύνει την όλη προσπάθεια κατάρτισε πρότυπο τόσο της σχετικής σύμβασης, όσο και των προδιαγραφών των εργασιών που θα εκτελούνταν από τον ανάδοχο.

Επίσης οι Δήμοι θα μπορούσαν να αναθέσουν τις ανωτέρω εργασίες σε υπαλλήλους με σύμβαση μίσθωσης έργου. Τέλος, αναφέρουμε ότι για την οριστική επίλυση του θέματος και την καλύτερη λειτουργία των Ο.Τ.Α., οι Δήμοι θα έπρεπε στους νέους οργανισμούς να

προβλέψουν τη σύσταση θέσεων πτυχιούχων λογιστών και να προκηρύξουν τις θέσεις αυτές μέσα στο έτος 1999.

Για περαιτέρω υποβοήθηση του προγράμματος αυτού, το Υπουργείο διοργάνωσε σεμινάρια για το λογιστικό οδηγό, από ειδικούς επιστήμονες, στα οποία εκπαιδεύτηκαν εκείνοι οι υπάλληλοι που ορίστηκαν από τους δήμους για την λειτουργία του συστήματος αυτού.

Ανάλογα σεμινάρια πραγματοποιήθηκαν και παρακολούθησαν, οι εκπαιδευόμενοι στο πρόγραμμα κατάρτισης και απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας σε θέματα Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, άνεργοι επιστήμονες απόφοιτοι Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι., που είχαν τη λογιστική ως γνωστικό τους αντικείμενο, με σκοπό να βοηθήσουν το δήμο στην εφαρμογή του λογιστικού συστήματος όταν κληθούν απ' αυτόν.

Επιπλέον, το Υπουργείο σύστησε ομάδα από ειδικούς επιστήμονες, με κύριο ρόλο την παρακολούθηση της υλοποίησης του προγράμματος αυτού. Η ομάδα θα παρείχε πληροφορίες, διευκρινίσεις και λύσεις επί των προβλημάτων που θα προέκυπταν κατά την εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος.

Όσον αφορά τον εξοπλισμό των δήμων σε υπολογιστικά συστήματα και λογισμικό (Software) για τη μετάβαση αυτού εντάχθηκε στο συνολικό πρόγραμμα μηχανοργάνωσης των Ο.Τ.Α. Οι δήμοι που κάνανε την προμήθεια του μηχανογραφικού εξοπλισμού με ίδια ευθύνη, συμπεριλάβανε στην προμήθεια και το hardware και το λογισμικό (software) για την εφαρμογή του διπλογραφικού.

Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι όσοι από τους Ο.Τ.Α. είχαν υποχρέωση εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος και η προμήθεια του εξοπλισμού τους θα γινόταν μέσω Περιφερειών, μπορούσαν εφόσον το λογισμικό (software) δεν είχε ενταχθεί στη συνολική προμήθεια, να προβούν στην προμήθεια , με ίδια ευθύνη, μόνο του απαραίτητου λογισμικού για το διπλογραφικό.

Για τις ανώτερες ενέργειες, οι δήμοι μπορούσαν να υποβάλλουν στις οικίες Περιφέρειες σχετικά τεχνικά δελτία, προκειμένου να χρηματοδοτηθούν από το ΕΠΤΑ.

Για την προμήθεια του τεχνικού εξοπλισμού (Hardware) και του λογισμικού (Software) καθώς και την αμοιβή του λογιστικού γραφείου, το Υπουργείο πρόβλεπε να χρηματοδοτήσει από το ΕΠΤΑ τους δήμους που θα εφάρμοζαν το σύστημα. Η χρηματοδότηση αυτή δεν υπέρβαινε τα πέντε εκατομμύρια (5.000.000) κατά περίπτωση.

Κατά την προμήθεια του τεχνικού εξοπλισμού θα έπρεπε να εξετασθεί η δυνατότητα συνδυασμού και συμπληρωματικότητας αυτού με τον τεχνικό εξοπλισμό που χρησιμοποιεί ή θα χρησιμοποιήσει ο Δήμος για τη μηχανοργάνωση των Υπηρεσιών του έτσι ώστε να μη δημιουργηθούν πρόσθετες και μη αναγκαίες δαπάνες.

Το λογισμικό το οποίο προβλεπόταν να χρησιμοποιήσουν οι Δήμοι για την εφαρμογή του Συστήματος θα έπρεπε να εξασφαλίζει την Γενική και Αναλυτική Λογιστική καθώς επίσης και την συμβατότητα αυτής με το Δημόσιο Λογιστικό

Τέλος, το Διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα επρόκειτο να λειτουργήσει παράλληλα με το ισχύον λογιστικό σύστημα των Ο.Τ.Α.

Β ΜΕΡΟΣ

***«ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ
ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ»***

1. ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟ

Με την εφαρμογή του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος στους Ο.Τ.Α., περνάμε σε μια νέα φάση σε ότι αφορά στην παρακολούθηση των οικονομικών των Δήμων κι αυτό γιατί τις αλλαγές στη λογιστική παρακολούθηση δεν μπορούμε να τις δούμε ξεκομμένα από τις νέες απαιτήσεις στην διοίκηση των Ο.Τ.Α.

Σήμερα, είναι απαραίτητη η γνώση όχι μόνο πρωταρχικών οικονομικών πληροφοριών (γνώση της χρηματοοικονομικής θέσης του Δήμου – υποχρεώσεις και απαιτήσεις), αλλά και του αναλυτικού αποτελέσματος.

Απαραίτητη είναι επίσης και η διαμόρφωση ενός Πληροφοριακού Συστήματος Διοίκησης σε ότι αφορά στην ανάγκη για σαφείς αποφάσεις στο έργο του κάθε Δήμου. Αυτό όμως το Πληροφοριακό Σύστημα Διοίκησης προϋποθέτει αξιόπιστη και επιστημονική οικονομική πληροφορία, η οποία σε συνδυασμό με την αξιοποίηση των οικονομικών αριθμοδεικτών, αποτελεί την απαραίτητη βάση για τη διαμόρφωση ολοκληρωμένου συστήματος δεικτών αποτελεσματικότητας στο έργο του κάθε Δήμου.

Η εφαρμογή της Διπλογραφικής Λογιστικής μεθόδου στις οικονομικές υπηρεσίες, που αποτελούν την καρδιά του κάθε Δήμου, θα επιφέρει αλλά και θα απαιτήσει αλλαγές στη δομή και τη λειτουργία του Δήμου, δίνοντας παράλληλα δυνατότητες για το πέρασμα σε ανώτερα επίπεδα οικονομικής διαχείρισης. Πρέπει να γίνει αντιληπτό πως χρειάζεται ουσιαστική αναβάθμιση της λειτουργίας των οικονομικών υπηρεσιών των Δήμων και του προσωπικού που τις στελεχώνει.

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2.1 Το Έργο της εφαρμογής του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος στους Ο.Τ.Α.

Η εφαρμογή του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος στους Δήμους αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα έργα Λογιστικής και η υλοποίησή του απαιτεί σχεδιασμό και οργάνωση.

Οι πρώτες απόψεις για την εφαρμογή του νέου Λογιστικού Συστήματος εμφάνιζαν το όλο Έργο σαν αγορά και λειτουργία ενός μηχανογραφικού λογιστικού προγράμματος. Αυτές οι αρχικές απόψεις συμπληρώθηκαν με την αναγκαιότητα ύπαρξης κάποιου προσωπικού που θα έκανε καταχωρίσεις, αλλά και πάλι οι διαστάσεις του έργου εμφανίζονταν περιορισμένες. Το τελευταίο χρονικό διάστημα ωριμάζει η αντίληψη που αντιμετωπίζει την εφαρμογή του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος στους ΟΤΑ ως ένα μεγάλο και σύνθετο έργο.

Ένα τέτοιο μεγάλο Έργο, με διαστάσεις πανελλαδικές και τοπικές, απαιτεί την ενεργοποίηση του μηχανισμού όλου του Δήμου, ιδιαίτερα σε ορισμένα τμήματά του, όπως είναι η Απογραφή Έναρξης.

Κάτω από αυτή τη λογική είναι αναγκαίο το Δημοτικό Συμβούλιο ή η Δημαρχιακή επιτροπή να συζητήσει για το έργο πρώτα με τα στελέχη του Δήμου, και από κοινού να σχεδιάσουν βήμα – βήμα την εφαρμογή του Έργου, εκτιμώντας:

- ✓ τις δυνατότητες του προσωπικού,
- ✓ τις ανάγκες του σε εκπαίδευση,
- ✓ τη δυνατότητα αξιοποίησης ορισμένων στελεχών σε νέες θέσεις,
- ✓ την πορεία ολοκλήρωσης της μηχανογράφησης του Δήμου.

Τονίζουμε σ' αυτό το σημείο, ότι ο σχεδιασμός του Έργου θα πρέπει να τοποθετηθεί σε βάση χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης, με χρέωση σε συγκεκριμένους ανθρώπους και καθορισμό υπευθύνων Έργου ανά Δήμο.

2.2 Παράγοντες που επιδρούν στην διαδικασία μετάβασης από το λογιστικό των Ο.Τ.Α. στο Διπλογραφικό Σύστημα Λογιστικής Παρακολούθησης

Τα βήματα που θα απαιτηθούν για την εφαρμογή του έργου, και τα οποία θα αναλύσουμε στην συνέχεια, έχουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά, παρά τη διαφορετικότητα του κάθε Δήμου. Οι παράγοντες που επιδρούν στα απαιτούμενα βήματα και επηρεάζουν τη γρήγορη ή αργή μετάβαση είναι οι εξής :

- i. **Το ισχύον νομικό πλαίσιο** που καθορίζει τη συνύπαρξη του Λογιστικού των Ο.Τ.Α. και του Διπλογραφικού Συστήματος. Με βάση όσα ισχύουν σήμερα το Λογιστικό των ΟΤΑ λειτουργεί πλήρως και παράλληλα με το Διπλογραφικό Σύστημα. Μάλιστα η παρακολούθηση του προϋπολογισμού του Δήμου θα γίνεται και Διπλογραφικά μέσω λογαριασμών τάξεως (πληροφοριακοί λογαριασμοί του Διπλογραφικού Συστήματος) . Η συνύπαρξη των δύο Λογιστικών Συστημάτων (Λογιστικού των Ο.Τ.Α. και Διπλογραφικού), θα βοηθήσει στο να μην «αναστατωθεί» η σημερινή λειτουργία των υπηρεσιών και θα εξασφαλίσει την ομαλή μετάβαση στο Διπλογραφικό.
- ii. **Η κατάσταση του ανθρώπινου δυναμικού** όσον αφορά στη γνώση του Διπλογραφικού Συστήματος. Στο σημείο αυτό πρέπει να εκτιμηθούν δύο παράμετροι:
 - α) το προσωπικό των οικονομικών υπηρεσιών των Δήμων δεν έχει την εμπειρία λειτουργίας Διπλογραφικού Συστήματος, ενώ και όσοι το γνωρίζουν έχουν αποξενωθεί από αυτό, αφού η δουλειά τους γίνεται με το Απλογραφικό Λογιστικό των Ο.Τ.Α.
 - β) το υπάρχον ανθρώπινο δυναμικό όμως θα αποτελέσει τον κορμό και την ατμομηχανή υλοποίησης του Έργου εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος, και γι' αυτό το λόγο θα πρέπει να του παρασχεθεί κάθε βοήθεια.
- iii. **Το επίπεδο μηχανοργάνωσης του Δήμου.**

Η ύπαρξη υποδομής για τη μηχανογραφική παρακολούθηση τομέων των οικονομικών διαδικασιών παίζει καθοριστικό ρόλο στην πορεία υλοποίησης του προγράμματος :

- ✍ Είναι απαραίτητο να υπάρχει μηχανογράφηση στις προμήθειες για την καταχώρηση των αναλαμβανομένων υποχρεώσεων και των τιμολογίων, έτσι ώστε οι καταχωρήσεις να ενημερώνουν το Διπλογραφικό.
- ✍ Το επίπεδο μηχανογράφησης τμημάτων των προσόδων σε συνδυασμό με την ταμειακή υπηρεσία, θα καθορίζει το επίπεδο αυτόματης ενημέρωσης του Διπλογραφικού.
- ✍ Η αλληλοενημέρωση όλων αυτών των τμημάτων μηχανογραφικής παρακολούθησης δίνει τη δυνατότητα: τα έσοδα να χρεώνουν (βεβαιώνουν) τους δημότες και το ταμείο με την είσπραξη των οφειλών να ξεχρεώνει (πιστώνει) τους δημότες. Ο προϋπολογισμός να ενημερώνεται από το ταμείο με τα πληρωθέντα και κατ' επέκταση το ταμείο με τις πληρωμές να εξοφλεί τους προμηθευτές.
- ✍ Ιδιαίτερα για τους Δήμους με υποχρέωση τήρησης Αναλυτικής Λογιστικής, η μηχανοργάνωση των αποθηκών (πέραν των άλλων λειτουργιών του δήμου) αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την εφαρμογή της Αναλυτικής Λογιστικής.

iv. Το μέγεθος του Δήμου.

Εννοείται ότι η πολυπλοκότητα των διαδικασιών και κατ' επέκταση τα προβλήματα που παρουσιάζονται είναι διαφορετικά και ανάλογα με το μέγεθος του Δήμου.

Για παράδειγμα: ένας νεοσύστατος Δήμος με ικανό αριθμό δημοτικών καταστημάτων πρέπει να λειτουργήσει τη λογιστική των υποκαταστημάτων, ένας Δήμος μικρός με αντίστοιχου μεγέθους προϋπολογισμό, δε θα έχει να αντιμετωπίσει τον όγκο των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ένας Δήμος με προϋπολογισμό δισεκατομμυρίων, με διαφορετική διάρθρωση υπηρεσιών, με πολλές διευθύνσεις και με το γνωστό πρόβλημα της «κατάτμησης» των γνωστικών αντικειμένων ανάμεσα στο προσωπικό .

v. Το επίπεδο τήρησης των διαδικασιών στην αλυσίδα των οικονομικών υπηρεσιών

- ✍ Η λειτουργία των οικονομικών υπηρεσιών απαιτεί την τήρηση ορισμένων διαδικασιών που έχουν σχέση με τον έλεγχο νομιμότητας της δαπάνης, αλλά και με διαδικασίες ελέγχου (όπως η τήρηση του βιβλίου ανειλημμένων υποχρεώσεων για τον έλεγχο της

υπέρβασης της δαπάνης). Στις περισσότερες περιπτώσεις των Δήμων, πολλές από τις διαδικασίες αυτές δεν τηρούνται ολοκληρωμένα.

- ☛ Η τήρηση συγκεκριμένων διαδικασιών επιδρά σημαντικά στη σωστή εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος. Για παράδειγμα: η παρακολούθηση του προϋπολογισμού θα γίνεται με διπλογραφικές εγγραφές, εάν όμως ο Δήμος δεν τηρεί την διαδικασία της ανάληψης δαπάνης, δεν θα μπορεί να αποτυπώνει ένα κομμάτι της παρακολούθησης του προϋπολογισμού με Διπλογραφικό τρόπο.
- ☛ Επιπλέον είναι έκδηλο ότι το καλό επίπεδο λειτουργίας του λογιστικού των Ο.Τ.Α., είναι καθοριστικός παράγοντας στην σωστή μετάβαση στο Διπλογραφικό Σύστημα. Ένα παράδειγμα αρκεί για να γίνει κατανοητή αυτή η διάσταση: η καταχώριση του παραστατικού του προμηθευτή είναι βασικός όρος λογιστικής λειτουργίας στο Διπλογραφικό Σύστημα και δημιουργεί σοβαρό πρόβλημα σε εκείνον τον Δήμο, ο οποίος σήμερα δεν μπορεί να συγκεντρώσει άμεσα τα παραστατικά που λαμβάνει από τους προμηθευτές του.

vi. Η ύπαρξη Ταμειακής Υπηρεσίας

- ☛ Για τη λειτουργία του Διπλογραφικού Συστήματος είναι αναγκαία η ύπαρξη Ταμειακής Υπηρεσίας. Αν δεν υπάρχει το ταμείο, δεν μπορούν να εμφανίζονται λογιστικά οι ταμειακές εγγραφές (εισπράξεις-πληρωμές), οι οποίες είναι απαραίτητες στο Διπλογραφικό Σύστημα.
- ☛ Το πρόβλημα αυτό αντιμετωπίζεται στο βαθμό που ο ελεγκτής εσόδων στην ΔΟΥ είναι συνδεδεμένος μηχανογραφικά με το Δήμο και με αυτό τον τρόπο υπάρχει η δυνατότητα να ενημερώνεται το Διπλογραφικό.
- ☛ Πάντως θα λέγαμε πως η σύσταση Ταμειακής Υπηρεσίας είναι όρος για την λειτουργία του Διπλογραφικού, ενώ βοηθάει γενικότερα το Δήμο στον οικονομικό προγραμματισμό του και στη διαχειριστική του αυτοτέλεια.

vii. Η λειτουργία οργανωμένης αποθήκης.

Ο τρόπος που επιδρά η λειτουργία οργανωμένης αποθήκης στη διαδικασία υλοποίησης της εφαρμογής του Διπλογραφικού είναι διπλός:

α) Ο ουσιαστικός λόγος ύπαρξης της αποθήκης, αφορά στην παρακολούθηση των αποθεμάτων σαν βασικό στοιχείο για τη διαμόρφωση του κόστους και κατ' επέκταση των οικονομικών αποτελεσμάτων του Δήμου. Δεν μπορούμε να μιλάμε για λειτουργία Αναλυτικής Λογιστικής δίχως την άρτια και ολοκληρωμένη λειτουργία της αποθήκης του Δήμου

β) Επιπλέον, η αποθήκη λειτουργεί και για την μηχανογραφική σύνδεση των εγγραφών του Λογιστικού των Ο.Τ.Α. με το Διπλογραφικό.

Θα πρέπει ωστόσο να αναφέρουμε ότι η λειτουργία οργανωμένης αποθήκης δεν είναι προαπαιτούμενο για την έναρξη λειτουργίας του Διπλογραφικού Συστήματος.

2.3 «ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ»

Η Εφαρμογή του Διπλογραφικού στο Δήμο απαιτεί :

- Το σχεδιασμό και την οργάνωση του Έργου,
- Την καταγραφή των δυνάμεων που θα εμπλακούν
- Την ενημέρωση και εκπαίδευσή τους
- Το συντονισμό των ενεργειών βήμα-βήμα και την παρακολούθηση της προόδου.

Σχηματικά με το παρακάτω σχεδιάγραμμα γίνεται μια προσπάθεια απεικόνισης των ενεργειών στην εκτέλεση του Έργου.

2.4 ΒΗΜΑ 1

2.4.1 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η λειτουργία του Διπλογραφικού θα γίνεται παράλληλα με την υπάρχουσα λειτουργία του Λογιστικού των Ο.Τ.Α. Στη βάση αυτή πρέπει να ληφθούν υπόψη ότι:

- ☛ Δεν ανατρέπεται η όλη λειτουργία των οικονομικών υπηρεσιών του Δήμου. Συνεχίζονται οι γνωστές διαδικασίες εκτέλεσης του προϋπολογισμού, οι διαδικασίες προμηθειών, βεβαίωσης και είσπραξης εσόδων.
- ☛ Για τη πρώτη περίοδο μέχρι τη λειτουργία του Διπλογραφικού, απαιτείται να εκτελεστούν μία σειρά ενεργειών παράλληλα με την καθημερινή λειτουργία των Υπηρεσιών.
- ☛ Για να μην υπάρξει αναστάτωση και για να υλοποιηθεί έγκαιρα και σωστά το Διπλογραφικό πρέπει να αντιμετωπιστεί η εφαρμογή του Έργου από μία ειδική ομάδα υπαλλήλων .

Για να δούμε παραστατικά το ρόλο και το έργο της ομάδας εργασίας χρειάζεται να κατανοήσουμε το νέο περιβάλλον που δημιουργείται σε στο Δήμο με την εφαρμογή του Διπλογραφικού στην πρώτη φάση .

Πίνακας ροής εργασιών οικονομικών υπηρεσιών

Από τον παραπάνω πίνακα ροής παρατηρούμε ότι η ενημέρωση του Διπλογραφικού Συστήματος θα γίνεται παράλληλα με την λειτουργία του σημερινού Λογιστικού των Ο.Τ.Α., και ότι οι λειτουργίες που γίνονται σήμερα δεν καταργούνται, αλλά αναβαθμίζονται.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι δεν αναστατώνονται όλες οι υπηρεσίες, δεν χρειάζεται όλοι να «γίνουν λογιστές», αλλά αρκεί μία Ομάδα Εργασίας να παρακολουθεί και να διεκπεραιώνει τις λογιστικές υποχρεώσεις που απορρέουν από το ΠΔ 315/99.

2.4.2 ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

2.4.2.1 Ποιοι συμμετέχουν

Στην ομάδα εργασίας συμμετέχουν υπάλληλοι από τα αντίστοιχα τμήματα των οικονομικών υπηρεσιών, οι οποίοι είναι οι συνδεδειγμένοι κριτικοί των αναλυτικών εργασιών του Λογιστικού των Ο.Τ.Α. με το Διπλογραφικό. Απαιτείται, ο επικεφαλής να είναι αποδεδειγμένος από άλλες εργασίες.

2.4.2.2 Αντικείμενο

Η ομάδα εργασίας θα αναλάβει:

- ☛ Να καταγράψει την υπάρχουσα κατάσταση του Δήμου
- ☛ Να σχεδιάσει και να οργανώσει την εφαρμογή του Έργου.
- ☛ Να παρακολουθεί σε συνεργασία με την Διοίκηση του Δήμου την υλοποίηση της εφαρμογής του Διπλογραφικού.
- ☛ Να επικοινωνεί με τις διευθύνσεις για τις απαιτούμενες ενέργειές τους, όσον αφορά στην εφαρμογή του Συστήματος.
- ☛ Να τηρεί και να εκτυπώνει τα βιβλία του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος, καθώς και κάθε λογιστική υποχρέωση που απορρέει από τις σχετικές διατάξεις (ΠΔ 315/99, ΚΒΣ κλπ).

- Να επικοινωνεί για λογιστικά θέματα με την Ομάδα Διοίκησης Έργου στο ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α ή με αντίστοιχες αποκεντρωμένες ομάδες, που θα δημιουργηθούν σε περιφερειακό επίπεδο.
- Να συμπληρώνει και να αποστέλλει Αναφορές Προόδου της εφαρμογής όταν ζητούνται από τα αρμόδια όργανα. Μία αναφορά αυτής της μορφής είναι το Ερωτηματολόγιο που θα αποσταλεί στους Δήμους από την Ομάδα Διοίκησης Έργου στο Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Η ομάδα εργασίας θα πρέπει να συνεδριάζει τακτικά, να καθορίζει πλάνο εργασίας και να παρακολουθεί την υλοποίησή του.

2.5 ΒΗΜΑ 2

2.5.1 ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Για να ξεκινήσει το έργο, ο Δήμος θα πρέπει να γνωρίζει ορισμένα στοιχεία, με βάση τα οποία θα σχεδιάσει το πλάνο της δουλειάς του. Η καταγραφή είναι η συγκέντρωση των απαραίτητων πληροφοριών που χρειάζεται για την οργάνωση του Έργου.

Τα στοιχεία που είναι απαραίτητα στο έργο του είναι τα ακόλουθα :

2.5.1.1 Οικονομικά στοιχεία, για να δούμε το μέγεθος του Δήμου:

- ✍ Το ύψος του προϋπολογισμού, των τακτικών εσόδων του Δήμου ,τα οποία εκτός των άλλων εμφανίζουν την υποχρέωση του Δήμου να τηρεί ή όχι Αναλυτική Λογιστική.
- ✍ Οι βασικές οικονομικές δραστηριότητες του Δήμου, οι οποίες καθορίζουν τις αναγκαίες οικονομικές πληροφορίες και τους λογαριασμούς που θα τις απεικονίζουν.
- ✍ Ειδικές οικονομικές δραστηριότητες που δεν συναντώνται συχνά, όπως για παράδειγμα η εκμετάλλευση σφαγείων, μαρινών, ζωολογικού κήπου, ο χαρακτήρας των οποίων απαιτεί ιδιαιτερότητα στη λογιστική παρακολούθηση.

2.5.1.2 Η δομή και η λειτουργία του Δήμου για την ορθολογική απεικόνιση των οικονομικών δραστηριοτήτων:

- ✍ Το οργανόγραμμα των υπηρεσιών, που απεικονίζει τη διάρθρωση του Δήμου και βοηθά στην κοστολογική διαμόρφωσή του .
- ✍ Ποιοι υπάλληλοι και με πιο τρόπο θα επηρεασθούν με την εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος.
- ✍ Η ύπαρξη Ταμειακής Υπηρεσίας και η πιθανώς απαιτούμενη δημιουργία της.
- ✍ Ο σημερινός ρόλος του γραφείου προμηθειών και οι απαιτούμενες αναδιαρθρώσεις στην λειτουργία του.
- ✍ Η ύπαρξη, η στελέχωση και η λειτουργία των αποθηκών του Δήμου.

2.5.1.3 Το επίπεδο λειτουργίας των διαδικασιών του λογιστικού των Ο.Τ.Α.:

- ✍ Η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται για την εκτέλεση του προϋπολογισμού (έκθεση ανάληψης δαπάνης κλπ.).
- ✍ Η γνώση και η τήρηση των διαδικασιών των οικονομικών υπηρεσιών, όπως είναι οι έγκαιρες διαδικασίες βεβαίωσης εσόδων ή οι ολοκληρωμένες διαδικασίες προμηθειών.

2.5.1.4 Η εμπειρία του προσωπικού στο Διπλογραφικό Σύστημα για να συγκροτηθεί η ομάδα των ανθρώπων που θα ασχοληθούν με την εφαρμογή του.

- ✍ Πόσοι και ποιοι υπάλληλοι έχουν πτυχίο οικονομικών-λογιστικών σχολών.
- ✍ Εάν υπάρχει προσωπικό με γνώσεις λογιστικής .
- ✍ Πόσοι συνάδελφοι έχουν πάρει μέρος στα Σεμινάρια του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης για το Διπλογραφικό Σύστημα.

2.5.1.5 Στοιχεία που βοηθούν στην καταγραφή της περιουσίας του Δήμου:

- ✍ Εάν ο Δήμος έχει κτηματολογηθεί.
- ✍ Εάν υπάρχει και τηρείται το βιβλίο περιουσίας.
- ✍ Εάν υπάρχουν παλαιά αρχεία καταγραφής.

2.6 ΒΗΜΑ 3

2.6.1 ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΕΝΑΡΞΗΣ

Λέγοντας Ισολογισμό Έναρξης εννοούμε την αποτύπωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου κατά τη στιγμή έναρξης εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος (1/1/2000-2001), μέσα από λογαριασμούς της Γενικής Λογιστικής.

Εννοούμε -με άλλα λόγια- την απογραφή έναρξης των οικονομικών του στοιχείων:

2.6.1.1 Ποιο είναι το ενεργητικό του Δήμου, δηλαδή:

- ✍ ποια είναι η πάγια περιουσία του
- ✍ ποια είναι κατά την έναρξη η ποσότητα και η αξία των αποθεμάτων του
- ✍ Ποιες είναι οι απαιτήσεις που έχει από τρίτους (δημότες, φορείς, επιχειρήσεις)
- ✍ Πόσα και πια είναι τα χρηματικά διαθέσιμα (το ταμείο και τα χρήματα στις τράπεζες)

2.6.1.2 Από την άλλη ποια είναι τα στοιχεία του παθητικού του, δηλαδή:

- ✍ Ποιες είναι οι υποχρεώσεις του Δήμου (προμηθευτές, εφορία, ασφαλιστικοί οργανισμοί κλπ)
- ✍ Ποια είναι η καθαρή του θέση, έτσι όπως διαμορφώνεται η κατάσταση από την εξίσωση:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ (-) ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ (=) ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ

2.6.2 Γιατί είναι απαραίτητη η Απογραφή Έναρξης κατά την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος:

Το Διπλογραφικό Σύστημα εμφανίζει την συνολική οικονομική κατάσταση του Δήμου ανά πάσα στιγμή. Ο Δήμος κατά τη στιγμή έναρξης του Διπλογραφικού δεν μπορεί παρά να παρουσιάζεται με την οικονομική του κατάσταση την συγκεκριμένη χρονική στιγμή, μιας

και δεν δημιουργείται εκείνη τη στιγμή, αλλά παρουσιάζεται σαν αποτέλεσμα μίας μακρόχρονης οικονομικής πορείας.

Η Απογραφή Έναρξης είναι αναγκαία για να διαμορφωθεί ο Ισολογισμός Έναρξης, ο οποίος αποτελεί ένα στάδιο στην πορεία του Δήμου σαν οικονομική μονάδα.

Ας δούμε σχηματικά τα στάδια της οικονομικής πορείας του Δήμου από χρόνο σε χρόνο:

Ισολογισμός 31/12/XX		Ισολογισμός 31/12/XX+1		Ισολογισμός 31/12/XX+2
	Μεταβολές από 31/12/XX έως 31/12/XX+1		Μεταβολές από 31/12/XX+1 έως 31/12/XX+2	

Οι μεταβολές ανάμεσα στη αρχή και το τέλος του οικονομικού έτους διαμορφώνουν μία νέα οικονομική κατάσταση που αποτυπώνεται με νέο ισολογισμό. Ο νέος ισολογισμός ενσωματώνει το αποτέλεσμα της οικονομικής διαχείρισης κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, αποτέλεσμα αρνητικό ή θετικό, κέρδος ή ζημιά, πλεόνασμα ή έλλειμμα.

Δεν είναι δυνατόν λοιπόν να υπάρξει οικονομικό αποτέλεσμα εάν δεν ξεκινήσει από μία βάση, από την Απογραφή Έναρξης.

2.6.3 ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΝΑΡΞΗΣ

Για να μπορέσει ένας δήμος να έχει ιστορική συνέχεια και αποτέλεσμα πρέπει να διαμορφώσει κατ' αρχήν την Απογραφή Έναρξης του Δήμου. Στην ουσία έχει να διαμορφώσει έναν πίνακα, τον Ισολογισμό Έναρξης, όπως αυτός αποτυπώνεται σχηματικά στο επόμενο σχεδιάγραμμα:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Β.ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ		Α.ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
Γ.ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		Κεφάλαιο	A(I)
Ασώματες ακινητοποιήσεις	Γ (I)	Διαφορές αναπρ/γής	A(II)
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	Γ(II)		
Συμμετοχές και άλλες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις	Γ(III)	Αποθεματικά κεφάλαια	A(IV)
Δ.ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		Αποτελέσματα σε νέο	A(V)
Αποθέματα	Δ(I)	Ποσά προορισμένα για αύξηση κεφαλαίου	A(VI)
Απαιτήσεις	Δ(II)	Β.ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	
Χρεόγραφα	Δ(III)	Γ.ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
Διαθέσιμα	Δ(IV)	Μακροπρόθεσμες	Γ(I)
		Βραχυπρόθεσμες	Γ(II)
Ε.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		Δ.ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	
Χρεωστικοί λογαριασμοί τάξεως		Πιστωτικοί λογαριασμοί τάξεως	

Η διαδικασία διαμόρφωσης του Ισολογισμού Έναρξης καθορίζεται από το κλαδικό λογιστικό σχέδιο για τους ΟΤΑ:

Το ΠΔ315/99 (π.1.1.108) σχετικά με τη διαδικασία σύνταξης της Απογραφής Έναρξης ενός Δήμου προβλέπει τα ακόλουθα:

- ☛ Η Απογραφή να διενεργηθεί από επιτροπή που θα συγκροτήσει ο Δήμος με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και έπειτα από εισήγηση της οικονομικής υπηρεσίας και του Δημάρχου ή του νομίμου αναπληρωτή του. Η απόφαση θα καθορίζει και τη σύνθεση της επιτροπής.
- ☛ Η επιτροπή θα συντάξει έκθεση για την απογραφή έναρξης, την οποία θα υποβάλλει για έγκριση στο Δημοτικό Συμβούλιο. Το Δημοτικό Συμβούλιο μπορεί να διατάξει οποιοδήποτε έλεγχο ή επαλήθευση της έκθεσης απογραφής με απόφασή του.
- ☛ Οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις που θα καταγραφούν, όπως και τα χρηματικά διαθέσιμα πρέπει να αποδεικνύονται με νόμιμα δικαιολογητικά και τυχόν άλλες καταχωρίσεις που υπάρχουν στα βιβλία του Δήμου.
- ☛ Τα δεδομένα της απογραφής θα καταχωρηθούν στους οικείους λογαριασμούς της Γενικής Λογιστικής.

☞ Οποιοσδήποτε διαφορές στην Απογραφή Έναρξης, ποσοτικές ή αξιακές, που θα προκύψουν από μεταγενέστερο έλεγχο της Απογραφής μπορούν να καταχωρηθούν στους αντίστοιχους λογαριασμούς, αφού εγκριθούν από το Δημοτικό Συμβούλιο. Το ίδιο θα γίνει και για τις διαφορές που θα προκύψουν από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των επόμενων τριών (3) χρήσεων.

2.6.3.1 Πρακτικά θέματα που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την Απογραφή:

1. Οργάνωση της απογραφής.

- ☞ Μετά τη σύσταση της επιτροπής Απογραφής, πρώτο ζήτημα είναι να προσδιοριστούν:
- ☞ Ποιοι θα απογράψουν και πώς.
- ☞ Από πού θα αντλήσει στοιχεία για την απογραφή και ειδικότερα την αποτίμηση των παγίων.
- ☞ Με ποια έντυπα θα γίνει η καταγραφή. Τα έντυπα πρέπει να βοηθούν στην σύνταξη του μητρώου παγίων, δηλαδή να συγκεντρώνουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία που χρειάζονται.
- ☞ Τέλος, ένα ζήτημα που θα πρέπει να αντιμετωπίσει είναι το «Τι θα κάνει με τα καταστραμμένα πάγια».

2. Καταγραφή όλης της πάγιας περιουσίας.

- ☞ Η προσπάθεια που θα καταβάλλει έτσι ώστε να μην διαφύγουν της Απογραφής κάποια περιουσιακά στοιχεία.
- ☞ Για την διαπίστωση της πληρότητας της απογραφής θα πρέπει συνταχθούν πρωτόκολλα καταμέτρησης, τα οποία θα υπογραφούν και θα αρχειοθετηθούν από τον Δήμο, έτσι ώστε σε κάθε χρονική στιγμή να είναι δυνατή η απόδειξη ότι η απογραφή πραγματοποιήθηκε με επιμέλεια.

3. Νομική επεξεργασία των απογραμμένων στοιχείων.

- ☞ Το πιθανότερο είναι να προκύψουν διάφορα θέματα σχετικά με την κυριότητα ακινήτων και χρειάζεται η απογραφή να συμβάλλει στην επίλυση σχετικών θεμάτων. Τα θέματα που θα προκύψουν θα είναι σίγουρα γύρω από το ιδιοκτησιακό καθεστώς των ακινήτων. Μέχρι σήμερα έχει γίνει φανερό πως αρκετά ακίνητα βρίσκονται σε καθεστώς αμφισβήτησης ή εμφανίζονται δίχως τίτλους ιδιοκτησίας. Αρκετά θέματα προκύπτουν επίσης γύρω από το ιδιοκτησιακό καθεστώς της κοινόχρηστης περιουσίας.
- ☞ Επιπλέον χρειάζεται να εμφανιστούν τα βάρη των ακινήτων, για τα οποία μόνο ο νομικός του Δήμου είναι σε θέση να δώσει τις σωστές πληροφορίες. Απαιτείται βεβαίωση του οικείου υποθηκοφυλακείου, όπου να εμφανίζονται τα βάρη επί των ακινήτων του Δήμου.

4. Αποτίμηση της πάγιας περιουσίας

- ☞ τα ακίνητα θα αποτιμηθούν με το σύστημα των αντικειμενικών αξιών.
- ☞ Τα λοιπά πάγια θα αποτιμηθούν στην τρέχουσα αξία τους.

5. Καταγραφή και αποτίμηση των παγίων στοιχείων κοινής χρήσης

- ☞ Η Απογραφή των κοινοχρήστων παγίων στοιχείων θα πρέπει να περιληφθεί στην έκθεση απογραφής σε ειδικό χώρο.
- ☞ Τα πάγια αυτά που έχουν αποκτηθεί ή κατασκευαστεί μέχρι 31/12/1987 θα αποτιμηθούν με 1 δραχμή (για απογραφή 31/12/1999).
- ☞ Όσα έχουν αποκτηθεί από 1/1/1988 (για απογραφή 31/12/1999) θα αποτιμηθούν στο συνολικό κόστος κατασκευής τους υποτιμημένο κατά 1/12 για κάθε έτος απόκτησης μέχρι 31/12/1999.

Τα ακίνητα που θα βρίσκονται στο στάδιο κατασκευής τους θα αποτιμηθούν στο κόστος που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία με την οποία θα γίνει η Απογραφή.

6. Καταγραφή, χωρίς αποτίμηση, των περιουσιακών στοιχείων που δεν ανήκουν ιδιοκτησιακά στον Δήμο, αλλά σε τρίτους.

- Τα περιουσιακά στοιχεία που ευρίσκονται στα χέρια του Δήμου προς χρήση θα καταγραφούν, αλλά δεν θα αποτιμηθούν. Θα εμφανιστούν σε λογαριασμούς τάξεως με αξία μνείας (1 δραχμή).

7. Ομαδοποίηση των παγίων στοιχείων κατά λογαριασμό .

- Σταδιακά θα πρέπει να ομαδοποιούνται τα ποσά ανά λογαριασμό, μέσω της καταχώρισής τους στο μητρώο παγίων, και συνολικά να ενημερώνονται οι αντίστοιχοι λογαριασμοί της πρώτης ομάδας της Γενικής Λογιστικής.
- Η ομαδοποίηση αυτή θα γίνει με βάση την διάταξη του λογιστικού σχεδίου, ως εξής:

	Λογ/σμός	Αξία κτήσης	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη αξία
10	Γήπεδα			
11	Ακίνητα			
12	Μηχ/τα			
13	Μεταφ.μέσα			
14	Έπιπλα			
15	Έργα			
16	Ασώμ.ακιν/ς			
17	Κοινόχρηστοι			

8. Έγκριση της Απογραφής από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Η επιτροπή απογραφής θα εισηγηθεί στο Δημοτικό Συμβούλιο την απογραφή με έκθεση που θα υποβάλλει σε συνεδρίασή του. Το Δ.Σ. θα κληθεί να αποφασίσει επί της έκθεσης, να την συμπληρώσει ή να την διορθώσει και τελικά να την εγκρίνει, ως την

απεικόνιση της περιουσιακής κατάστασης του Δήμου κατά την έναρξη εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος.

9. Καταχώρηση των παγίων στοιχείων στο μητρώο παγίων.

Η καταχώριση στο μητρώο παγίων θα γίνεται σταδιακά με την συγκέντρωση και αποτίμηση των παγίων στοιχείων. Η ενημέρωση του μητρώου πριν από την έγκριση της απογραφής θα βοηθήσει στην εξαγωγή σωστών στοιχείων για τις αποσβέσεις, ενώ θα βοηθήσει και στη σύνταξη των συνοδευτικών εντύπων που θα επισυνάψουμε στην εισήγηση της επιτροπής.

Με την έγκριση της απογραφής από το Δημοτικό Συμβούλιο το μητρώο παγίων θα είναι επίσημο και θα μπορεί να εκτυπωθεί σε θεωρημένο βιβλίο.

2.7 ΒΗΜΑ 4

2.7.1 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ

Κατά τη φάση αυτή διαμορφώνετε το συγκεκριμένο Λογιστικό Σχέδιο του Δήμου και αντιστοιχίζονται οι κωδικοί του Λογιστικού των Ο.Τ.Α. με τους κωδικούς του Διπλογραφικού Συστήματος:

- ☛ **Συγκρότηση-εξειδίκευση του Λογιστικού Σχεδίου του Δήμου.** Το κλαδικό λογιστικό σχέδιο χρειάζεται εξειδίκευση για τον εκάστοτε Δήμο, πιο συγκεκριμένα :
 - ✍ Κωδικοποίηση των έργων.
 - ✍ Διαχωρισμό των επιχορηγήσεων σε εκείνες που χορηγούνται για την εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών και σε εκείνες που χορηγούνται για την κατασκευή έργων.
 - ✍ Διαμόρφωση λογαριασμών για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων πληροφοριακών αναγκών του Δήμου.

Η διαμόρφωση του συγκεκριμένου Λογιστικού Σχεδίου στο Δήμο βοηθά στην εξοικείωση του δυναμικού του Δήμου με πρακτικά θέματα εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος (ποιους κωδικούς και σε ποιες περιπτώσεις τους χρησιμοποιεί για την αποτύπωση κωδικών του προϋπολογισμού), καθώς και στην αφομοίωση βασικών θεμάτων του Διπλογραφικού Συστήματος.

Με τη διαδικασία αυτή γίνονται επισημάνσεις για τη δημιουργία νέων κωδικών στο κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο, όπως και παρατηρήσεις για τυχόν διορθώσεις που χρειάζεται να γίνουν στη σημερινή κωδικοποίηση του κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου, πάντα μέσα από τις συγκεκριμένες παρατηρήσεις των ιδιομορφιών του εκάστοτε Δήμου.

- ☛ Στην συνέχεια ο Δήμος προβαίνει στη αντιστοίχιση των κωδικών του Λογιστικού των Ο.Τ.Α. με τους κωδικούς του Διπλογραφικού Συστήματος.

Ως «αντιστοίχιση» εννοούμε την αντιπαραβολή σε κάθε κωδικό του Λογιστικού των Ο.Τ.Α. έναν ή περισσότερους κωδικούς της Γενικής Λογιστικής.

Η αντιστοίχιση βοηθά στη σύνδεση των λογιστικών πράξεων του Λογιστικού των Ο.Τ.Α. και την απεικόνισή τους στο Διπλογραφικό. Επίσης, συμβάλλει σημαντικά στη

μηχανογραφική ενημέρωση του Διπλογραφικού μέσω των ενημερώσεων που γίνονται στο σύστημα της οικονομικής διαχείρισης του Δήμου (η αντιστοίχιση θα απεικονιστεί στο λογισμικό).

Τι αντιστοιχίζουμε:

- ✍ Τους κωδικούς των εσόδων του Δήμου, των υλικών, των εξόδων και των παγίων.
- ✍ Των κρατήσεων
- ✍ Των απαιτήσεων και των προμηθευτών.

Στον πίνακα παρατηρούμε ενδεικτικά πως εννοούμε την αντιστοίχιση με στόχο την αυτόματη ενημέρωση του Διπλογραφικού Συστήματος μέσω της οικονομικής διαχείρισης του Δήμου (Λογιστικό των Ο.Τ.Α.):

11	Εσοδα εξ αστικών και αγροτικών ακινήτων	73.55
011.1	Μισθώματα εξ αστικών ακινήτων (Κτίριο άρθρο 198 Δ Κ Κ)	73.55.05
13	Εσοδα εκ νεκροταφείων (αρθρ.19 από 24-9-1958) Κοινή Υπουργ. Αποφ. Εσωτ. και Κοιν. Υπηρ. ΦΕΚ 424/Β/19-4-78	73.30
013.2	Δικαιώματα εκ μνημοσυνων και λοιπών ιεροτελεστιών	73.30.02
013.3	Δικαιώματα ταφής σε τάφους τριετούς χρήσης	73.30.03
013.3α	Ανακομιδή οστών	73.30.07
013.3β	Δόμηση τάφων	73.30.11
013.4	Δικαιώματα εκ χρήσεως οστεοφυλακίων	73.30.04
013.5	Δικαιώματα παρατάσεων	73.30.05
013.6	Τέλη συντηρήσεως και αφής κανδυλίων	73.30.06
013.9	Λοιπά έσοδα νεκροταφείων	73.30.09
013.9α	Πώληση κεριων-παγκάρη	70.13.01
013.9δ	Καθής τάφων	73.30.08
013.9ε	Δικαιώματα στολισμού	73.30.10
013.9ζ	Εκποιήσεις στεφανιών	70.13.90
*** Σύνολο Κ.Α 013		
*** Σύνολο Κ.Α 01		
2	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΕΚ ΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	

✍ Η διαδικασία της αντιστοίχισης λειτουργεί και αντίστροφα. Βοηθά στην διαμόρφωση των προϋπολογισμών με μεγαλύτερη προσοχή ως προς το τι εννοούν και τι περιέχουν οι ΚΑΔ.

- ✍ Διαπιστώνουμε ότι πολλοί ΚΑΔ του προϋπολογισμού δεν ανταποκρίνονται στο περιεχόμενο της δαπάνης για την οποία έχουν προϋπολογιστεί. Για παράδειγμα αναφέρονται σε ΚΑΔ που αφορούν συντηρήσεις, δαπάνες που γίνονται για

προμήθεια επενδυτικών αγαθών ή δαπάνες που γίνονται για προμήθεια καταναλωτικών αγαθών αναφέρονται σε ΚΑΔ που αφορούν προμήθεια επενδυτικών αγαθών.

- ✍ Με την εφαρμογή του Διπλογραφικού είναι ευκαιρία να τακτοποιήσει ο Δήμος μια σειρά από εκκρεμότητες αυτού του χαρακτήρα, ώστε η δομή του προϋπολογισμού του να είναι πιο κοντά στην πραγματικότητα.

2.8 ΒΗΜΑ 5

2.8.1 ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

2.8.1.1 Κωδικοποίηση των διαφορών μεταξύ του Απλογραφικού και του Διπλογραφικού Συστήματος

Θέλοντας να παρουσιάσουμε κωδικοποιημένα τις διαφορές μεταξύ ενός Απλογραφικού Λογιστικού Συστήματος , όπως είναι το Λογιστικό των Ο.Τ.Α., και του Διπλογραφικού Συστήματος θα μπορούσαμε αναφέρουμε τα ακόλουθα :

- i. Στο Λογιστικό των Ο.Τ.Α. η υποχρέωση εμφανίζεται με την ενταλματοποίηση της δαπάνης, ενώ στο Διπλογραφικό με την έκδοση του παραστατικού του προμηθευτή ή άλλου τρίτου.**

Η διαφορά αυτή είναι σημαντική γιατί το Λογιστικό των Ο.Τ.Α. δεν στηρίζεται στο αστικό και εμπορικό δίκαιο, όπου ορίζεται πως η υποχρέωση γεννάται κατά το στάδιο της ολοκλήρωσης της υπηρεσίας ή της μεταβίβασης των αγαθών. Δεν μπορεί να θεωρείτε υποχρέωση ό,τι έχει ενταλματοποιηθεί και να αγνοείται μια σειρά παραστατικά προμηθευτών που ενώ έχουν παρασχεθεί οι υπηρεσίες ή έχουν παραδοθεί τα αγαθά, δεν θεωρούνται υποχρέωση γιατί δεν έχουν ενταλματοποιηθεί.

- ii. Στο Λογιστικό των Ο.Τ.Α. το έσοδο θεωρείτε ότι πραγματοποιήθηκε όταν εισπράττεται , ενώ στο Διπλογραφικό όταν βεβαιώνεται.**

Ένα έσοδο πραγματοποιείται όταν έχει παραδοθεί το αγαθό ή όταν έχει παρασχεθεί η υπηρεσία. Το Λογιστικό των Ο.Τ.Α., αντίθετα θεωρεί ότι το έσοδο πραγματοποιείται όταν εισπράττεται.

iii. Υπάρχει χρονική υστέρηση ανάμεσα στις Λογιστικές Εγγραφές του Απλογραφικού και του Διπλογραφικού Συστήματος, δηλαδή

- Με το Απλογραφικό παρουσιάζεται λογιστική εγγραφή με την ενταλματοποίηση ή την είσπραξη.
- Με το Διπλογραφικό παρουσιάζονται 2 εγγραφές: η πρώτη με τη λήψη του παραστατικού και η δεύτερη με την πληρωμή του.

Σχηματικά:

<u>Στάδια</u>	<u>Απλογραφικό</u>	<u>Διπλογραφικό</u>
Εντολή	-	-
Λήψη παραστατικού	-	Λογιστική εγγραφή
Ενταλματοποίηση	Λογιστική εγγραφή	Λογ.τάξεως
Εξόφληση	Λογιστική εγγραφή	Λογιστική εγγραφή

Αντίστοιχα στα έσοδα δεν υπάρχει χρονική υστέρηση ανάμεσα στις εγγραφές στα δύο λογιστικά συστήματα. Η φάση της βεβαίωσης είναι η αντίστοιχη φάση της λογιστικής εγγραφής της πίστωσης του εσόδου και η φάση της είσπραξης αντιστοιχεί απόλυτα με την φάση της ταμειακής εγγραφής στο Διπλογραφικό.

<u>Στάδια</u>	<u>Απλογραφικό</u>	<u>Διπλογραφικό</u>
Βεβαίωση	Λογιστική εγγραφή	Λογιστική εγγραφή
Είσπραξη	Λογιστική εγγραφή	Λογιστική εγγραφή

iv. Στο Διπλογραφικό έχουμε εφαρμογή της κίνησης του λογαριασμού μέσω της χρεοπίστωσης. Στο Απλογραφικό οι λογαριασμοί αυξάνονται (των εσόδων ή των εξόδων). Στο Διπλογραφικό οι λογαριασμοί έχουν διπλή έκφραση (τη χρέωση και την πίστωση), με αποτέλεσμα να αυξομειώνονται. Επίσης στο Διπλογραφικό Σύστημα υπάρχουν λογαριασμοί που συστηματικά αυξομειώνονται, όπως των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων, ενώ στο Απλογραφικό όχι.

Για παράδειγμα:

- Στο Διπλογραφικό υπάρχουν λογαριασμοί πελατών (που εμφανίζουν τις απαιτήσεις), προμηθευτών που εμφανίζουν τις υποχρεώσεις (προς τους προμηθευτές), ταμείου και χρηματικών διαθεσίμων γενικότερα (ταμείο, λογαριασμοί καταθέσεων κλπ.) οι οποίοι αυξομειώνονται.
 - Στο Απλογραφικό, για να παρακολουθηθούν οι υποχρεώσεις για φόρους που έχουν παρακρατηθεί και πρέπει να αποδοθούν (πχ. στην εφορία ή στο ΙΚΑ), χρειάζεται να τηρηθεί ειδικό κατάστιχο, ενώ στο Διπλογραφικό αυτά τα στοιχεία προκύπτουν μέσα από λογαριασμούς. Συνέπεια αυτού είναι στο μεν Απλογραφικό να χρειάζεται να γίνονται τακτικά συμφωνίες λογαριασμών, που δεν είναι τόσο εύκολο, ενώ αντίθετα στο Διπλογραφικό η συμφωνία εμφανίζεται μέσω λογαριασμών.
- v. **Η έννοια του ταμείου** δεν εμφανίζεται άμεσα στο Απλογραφικό, αλλά προκύπτει από το αλγεβρικό άθροισμα κάποιων λογαριασμών στο βιβλίο τρεχούμενων λογαριασμών. Στο Διπλογραφικό είναι αυτούσια η παρουσία λογαριασμού που εμφανίζει τα χρηματικά διαθέσιμα(38). Παρόλα αυτά η όλη λειτουργία του **Απλογραφικού είναι καθαρά ταμειακή** λειτουργία. Έχει σαν σκοπό την παρακολούθηση των εσόδων και των εξόδων του Δήμου. Αυτό φαίνεται καθαρά από το γεγονός ό,τι παρακολουθεί την παρακράτηση του φόρου σαν έσοδο και την απόδοσή του στην ΔΟΥ σαν έξοδο.
- vi. **Ενιαίο Λογιστικό Σύστημα στο Διπλογραφικό.** Ενώ το Απλογραφικό Λογιστικό Σύστημα δίνει μεν τη δυνατότητα να παρακολουθείται κάθε οικονομική δραστηριότητα του Δήμου, αυτό γίνεται με την τήρηση ενός μεγάλου αριθμού βιβλίων, ασύνδετων μεταξύ τους. Το Διπλογραφικό σύστημα δίνει αντίθετα τη δυνατότητα να παρακολουθούνται όλα αυτά τα στοιχεία μέσα από ενιαίο λογιστικό κύκλωμα (τα λογιστικά κυκλώματα του Διπλογραφικού).
- vii. Από το Απλογραφικό Σύστημα **δεν προκύπτουν στοιχεία για το ετήσιο αποτέλεσμα της δραστηριότητας του Δήμου**, ενώ από το Διπλογραφικό προκύπτει το αποτέλεσμα με λογιστικές εγγραφές και εμφανίζεται μέσω ειδικής ομάδας λογαριασμών.

- viii. Το Διπλογραφικό εμφανίζει την περιουσιακή κατάσταση του Δήμου, ενώ το λογιστικό των Ο.Τ.Α. απαιτεί γι' αυτό ξεχωριστό βιβλίο, άσχετο με το σύστημα οικονομικής διαχείρισης. Ο ισολογισμός που δημοσιεύουν οι οικονομικές μονάδες, που τηρούν Διπλογραφικό Σύστημα, εμφανίζει την περιουσία τους κατά κατηγορία (πάγιο ενεργητικό, κυκλοφορούν κεφάλαιο, υποχρεώσεις κ.λ.π.)
- ix. Το λογιστικό των Ο.Τ.Α. αντιμετωπίζει την εισπραξη σαν έσοδο της χρήσης που εισπράττεται και το έξοδο σαν έξοδο της χρήσης που πληρώνεται. Το Διπλογραφικό αντιμετωπίζει το έσοδο και το έξοδο ότι πραγματοποιείται την χρήση που πραγματοποιείται ανεξάρτητα εάν πληρώνεται ή εισπράττεται. Με δύο λόγια το Απλογραφικό δεν έχει την δυνατότητα διαχωρισμού των χρήσεων.

Εν κατακλείδα στα όσα αναφέραμε παραπάνω, θα λέγαμε ότι το Διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα είναι επιστημονικό άρα είναι αξιόπιστο.

Η ταυτότητα **ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ = ΠΑΘΗΤΙΚΟ**

και σε μικρογραφία η σχέση **χρέωση = πίστωση**

σημαίνει ότι υπάρχει η δυνατότητα ελέγχου.

2.8.2 Εκπαίδευση προσωπικού

Η διαδικασία της εκπαίδευσης θα πρέπει να είναι συνεχής και συστηματική, να επικεντρώνετε κάθε φορά σε θέματα που επιβάλλεται να κατανοηθούν σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο για να προχωρήσει η κάθε φάση του έργου. Έτσι η εκπαίδευση πρέπει να αντιμετωπιστεί σε τρία (3) επίπεδα:

- ☛ **Θεωρητική εκπαίδευση πάνω στη Διπλογραφική Λογιστική μέθοδο.** Στο επίπεδο αυτό προβλέπεται να πραγματοποιηθούν και θα πραγματοποιηθούν κύκλοι σεμιναρίων (όπως του ΕΚΔΔ), όμως είναι φανερό πως οι κύκλοι αυτοί δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τις γνώσεις που παρέχονται από τα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ. Η εκπαίδευση στο επίπεδο αυτό έρχεται με σκοπό να καλύψει τα σοβαρά κενά που υπάρχουν σε εξειδικευμένο λογιστικό προσωπικό των ΟΤΑ. Στο επίπεδο αυτό θα πρέπει να ενταχθούν μικροί κύκλοι σεμιναρίων που θα μπορούν να γίνονται σε επίπεδο Δήμου ή Νομού, με στόχο μία πρώτη εξοικείωση με το Διπλογραφικό.

☛ **Πρακτική εξάσκηση στη λειτουργία των προγραμμάτων εφαρμογής του Διπλογραφικού.** Την εκπαίδευση αυτή καλείται να την καλύψει η εταιρεία-προμηθευτής λογισμικού. Είναι σαφές πως μόνο η θεωρητική γνώση δεν είναι ικανή να καταστήσει κάποιον σε θέση να λειτουργεί μηχανογραφικά το λογιστήριο του Διπλογραφικού.

☛ **Ειδικές εφαρμογές εκπαίδευσης, όπως:**

- Πρακτική λογιστικών ασκήσεων πάνω στον Η/Υ. Η εκπαίδευση στο επίπεδο αυτό πρέπει να γίνει σε συνεργασία λογιστικής και μηχανογράφησης.
- Μικροί ειδικοί κύκλοι σεμιναρίων με εξειδικευμένα θέματα (όπως αναλυτική λογιστική, διαχείριση αποθηκών κλπ.)

Ημερίδες με επίκαιρα θέματα , όπως Απογραφή Έναρξης

2.9 ΒΗΜΑ 6

2.9.1 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Η λογιστική βοηθά στην απεικόνιση των οικονομικών πράξεων του Δήμου. Η απεικόνιση αυτή οργανώνεται στη βάση της λειτουργίας του και εάν αυτή η λειτουργία είναι χαμηλού επιπέδου, χαμηλού επιπέδου θα είναι και η λογιστική απεικόνιση. Επιπλέον κάποιες λειτουργίες είναι απαραίτητες για την λειτουργία του Διπλογραφικού (άμεση καταχώριση των παραστατικών εξόδων και προμήθειας υλικών).

Έτσι λοιπόν απαιτούνται αλλαγές στην οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών, όπως:

- ☛ Τήρηση των διαδικασιών προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών (έκθεση ανάληψης δαπάνης, παραλαβή των αγαθών κλπ.)
- ☛ Πύλες εισόδου και κέντρα συγκέντρωσης των παραστατικών.
- ☛ Δομημένο γραφείο προμηθειών
- ☛ Δημιουργία και λειτουργία αποθηκών.
- ☛ Σύσταση ταμειακής υπηρεσίας.

Ανάλογες με το μέγεθος του Δήμου είναι και οι απαιτούμενες αλλαγές:

- ✍ Στους νέους «Καποδιστριακούς» Δήμους είναι αναγκαία η ύπαρξη γραφείου προμηθειών και η τήρηση των διαδικασιών προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών (έκθεση ανάληψης δαπάνης κλπ.).
- ✍ Στους Δήμους μεσαίου μεγέθους είναι αναγκαία η ύπαρξη κέντρου υποδοχής και καταχώρισης των παραστατικών δαπανών προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών (τιμολόγια κλπ)

Στο βραχυπρόθεσμο μέλλον είναι απαραίτητο ο κάθε Δήμος να οργανώσει τις διαδικασίες λειτουργίας των υπηρεσιών του. Στην προσπάθεια αυτή πρέπει να αξιοποιηθεί το οργανόγραμμα του Δήμου και η εμπειρία του προσωπικού του.

Με το τρόπο αυτό και με την ολοκληρωμένη εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος , θα δοθεί η δυνατότητα στον Δήμο, να παρακολουθεί οργανωμένα εκείνα τα

οικονομικά στοιχεία που του είναι απαραίτητα για την κοστολόγηση των δραστηριοτήτων του και να αναπτύξει ένα πλήρες πληροφοριακό σύστημα διοίκησης.

Το πληροφοριακό σύστημα διοίκησης με την εξαγωγή οικονομικών στοιχείων προς επεξεργασία, με την αξιοποίηση των οικονομικών αριθμοδεικτών, με την παρακολούθηση του κόστους αλλά και της ωφέλειας ανά κέντρο ευθύνης και επίπεδο διοίκησης, απαιτεί «τάξη».

Τα πρώτα βήματα για την οργάνωση

Έτσι λοιπόν για να υπάρξει δομημένη λειτουργία στο μέλλον, χρειάζεται να ξεκινήσει ο Δήμος από πολύ απλά θέματα τάξης όπως (λειτουργία διαδικασιών Λογιστικού των Ο.Τ.Α., άμεση συγκέντρωση των παραστατικών δαπάνης, τάξη στην προμήθεια και διακίνηση των υλικών κλπ).

2.10 ΒΗΜΑ 7

2.10.1 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΠΟΘΗΚΩΝ

Η πρώτη οργάνωση της αποθήκης του Δήμου σύμφωνα με τις ανάγκες του Διπλογραφικού Συστήματος

Η αποθήκη, όπως είναι οργανωμένη στους Δήμους σήμερα, έχει καθαρά διαχειριστικό χαρακτήρα. Έχει ως στόχο να παρακολουθεί τη διακίνηση των υλικών, συνήθως χωρίς να ενδιαφέρεται για τις αξίες τους. Παράλληλα, μέσα από την διαχείριση των αποθηκών σήμερα, παρακολουθούνται και κινητά περιουσιακά στοιχεία. Η θέση της αποθήκης στο γενικότερο έργο εφαρμογής του Διπλογραφικού είναι σημαντική:

Μέσω της αποθήκης παρακολουθείτε η διακίνηση των υλικών, οι αξίες και οι ποσότητες, έτσι ώστε ο Δήμος να γνωρίζει ανά πάσα στιγμή το κόστος των υλικών που έχουν αναλωθεί. Το στοιχείο αυτό χρειάζεται **α)** για να γνωρίζει ο Δήμος ανά πάσα στιγμή τα αποτελέσματα της οικονομικής διαχείρισης **β)** και να προσδιορίζει το κόστος στην Αναλυτική Λογιστική.

Μέσω της αποθήκης ενημερώνετε το μηχανογραφικό σύστημα του Διπλογραφικού, πράγμα που απαιτεί την πλήρη και ορθή λειτουργία της.

Είναι γνωστά τα προβλήματα της μέχρι σήμερα τήρησης αποθήκης στους Δήμους (όπου τηρείται), γι αυτό απαιτείται να προχωρήσει σε «τομή» στην όλη διαδικασία της λειτουργίας αποθηκών.

Προκειμένου να οργανώσει την αποθήκη με τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του Διπλογραφικού Συστήματος και να υπάρχει σωστός εσωτερικός έλεγχος, προβαίνει απαραίτητα στα εξής βήματα:

☛ **Να διευκρινίσει ποια υλικά παρακολουθεί στην αποθήκη.**

Στην αποθήκη παρακολουθούνται τα αποθέματα, δηλαδή οι πρώτες ύλες, τα αναλώσιμα υλικά και τα ανταλλακτικά των παγίων που χρησιμοποιούνται και έχουν κύκλο ζωής μικρότερο από ένα χρόνο.

☛ **Να εξετάσει αν θα παρακολουθήσει κινητά περιουσιακά στοιχεία μέσα από την αποθήκη.**

Μερικές φορές υπάρχει η ανάγκη να παρακολουθούνται κινητά περιουσιακά στοιχεία στην αποθήκη. Είναι γνωστό ότι αυτά τα παρακολουθούμε μέσα από το μητρώο παγίων. Ποια είναι λοιπόν η ανάγκη να παρακολουθούνται περιουσιακά στοιχεία και μέσα από την αποθήκη;

Για μερικά από τα κινητά περιουσιακά στοιχεία ο Δήμος, θέλει να γνωρίζει ανά πάσα στιγμή ποιος το έχει και το χρησιμοποιεί, πότε το πήρε, πότε το επέστρεψε και ποιος άλλος το χρεώθηκε. Τέτοιες δυνατότητες δεν τις έχει το μητρώο παγίων, γι' αυτό το λόγο ανοίγει μία κατηγορία στα είδη της αποθήκης και παρακολουθεί δια της αποθήκης τις χρεώσεις και ξεχρεώσεις των εργαλείων.

☛ **Να κωδικοποιήσει τα είδη που θα παρακολουθήσει**

☛ **Να οργανώσει την απογραφή και να απογράψει τις ποσότητες και τις αξίες των υπαρχόντων υλικών.**

☛ **Να οργανώσει την καταχώρηση των παραστατικών**

☒ Η οργάνωση της φυσικής διακίνησης των υλικών της αποθήκης και η λογιστική απεικόνιση της όλης διαδικασίας.

Είναι φυσικό ο Δήμος να οργανώσει σε πρώτο επίπεδο τη διαδικασία σύμφωνα με την οποία θα διακινούνται τα αποθέματα στις αποθήκες του. Τα θέματα όμως που έχει να διευθετήσει στην προσπάθεια αυτή είναι:

- ☞ Ο τρόπος και η διαδικασία για την εισαγωγή των υλικών στις αποθήκες.
- ☞ Η διαδικασία σύμφωνα με την οποία θα εγκρίνεται η εξαγωγή υλικού, θα ελέγχεται, και τέλος θα εξάγεται το υλικό από την αποθήκη.
- ☞ Η λογιστική αποτύπωση της όλης διαδικασίας, ο καθορισμός δηλαδή των εντύπων που θα εκδίδει σε κάθε βήμα της διαδικασίας που προηγουμένως θα έχει καθορίσει.

Ενδεικτικά μέσα από τον επόμενο πίνακα εμφανίζονται οι διαδικασίες εισαγωγής και εξαγωγής των υλικών που είναι απαραίτητες για την παρακολούθηση της αποθήκης:

Οι διαδικασίες της αποθήκης

2.11 ΒΗΜΑ 8

2.11.1 ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΤΗΡΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

Είναι γεγονός ότι με όσα ήδη έχουμε αναφέρει, δεν μπορούμε να έχουμε εφαρμογή Διπλογραφικού Συστήματος με χειρόγραφο τρόπο. Εξ' άλλου η άντληση οικονομικών πληροφοριών απαιτεί ταχύτατη καταχώριση, ταξινόμηση, επεξεργασία και αξιολόγηση των στοιχείων.

Η μηχανοργάνωση έρχεται και απαντάει στις αυξημένες απαιτήσεις της λογιστικής παρακολούθησης.

Η λειτουργία του μηχανογραφικού Συστήματος βοηθάει:

- ☛ Στην παρακολούθηση των απαιτήσεων του Λογιστικού των Ο.Τ.Α. (παρακολούθηση προϋπολογισμού, εκκαθάριση-ενταλματοποίηση των δαπανών, βεβαίωση και είσπραξη των αναλυτικών εσόδων, τήρηση βιβλίων του Λογιστικού των Ο.Τ.Α.) .
- ☛ Στην τήρηση του Διπλογραφικού Συστήματος
- ☛ Στην ενημέρωση του Διπλογραφικού από το σύστημα της οικονομικής διαχείρισης με αυτοματοποιημένο τρόπο για την αποφυγή «διπλής» δουλειάς στην καταχώριση.

Για την σωστή λειτουργία και ενημέρωση, είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθεί, σε συνεργασία με την εταιρεία μηχανοργάνωσης που προμηθεύει το λογισμικό, οι απαραίτητες παραμετροποιήσεις:

- ☛ Αντιστοίχιση λογαριασμών Λογιστικού των Ο.Τ.Α. με τους λογαριασμούς της Γενικής Λογιστικής (έξοδα, δαπάνες, έσοδα)
- ☛ Αντιστοίχιση των κωδικών της αποθήκης με τους κωδικούς της Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής.
- ☛ **Αντιστοίχιση των πινάκων κρατήσεων.**

Τέλος με την εξασφάλιση της λειτουργίας του Λογισμικού ο Δήμος θα είναι σε θέση να προεκτυπώσει τα λογιστικά βιβλία του Διπλογραφικού Συστήματος:

- i. **Γενικό αναλυτικό ημερολόγιο εγγραφών της γενικής λογιστικής.**

- ii. Αναλυτικό ημερολόγιο εγγραφών τάξεως-προϋπολογισμού για τις εγγραφές του κυκλώματος τάξεως.
- iii. Γενικό καθολικό
- iv. Συγκεντρωτικό ημερολόγιο
- v. Ημερολόγιο πράξεων ισολογισμού
- vi. Βιβλίο απογραφών και ισολογισμού.
- vii. Μητρώο παγίων.

Θα πρέπει να αναφέρουμε στο σημείο αυτό ότι ο δήμος δεν θα εκτυπώσει ξεχωριστά βιβλία αλλά θα ένα ενιαίο έντυπο βιβλίο με τις παραπάνω χρήσεις ή και μελλοντικές. Το ενιαίο έντυπο-βιβλίο δεν θα θεωρείται από την ΔΟΥ αλλά από τις ίδιες υπηρεσίες που θεωρούν τα βιβλία του λογιστικού των Ο.Τ.Α..

2.12 ΠΗΓΕΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Το Υ.Π.Ε.Σ.Δ.Δ.Α. έχει συστήσει και λειτουργεί Ομάδα Διοίκησης Έργου (ΟΔΕ), η οποία βοηθά τους Δήμους στην εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος και παρακολουθεί τη πρόοδο του Έργου.

Ο ρόλος της ΟΔΕ είναι :

- ☛ Να λειτουργεί ανοικτή γραμμή για θέματα του Διπλογραφικού.
- ☛ Να παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής του Έργου, διαμορφώνοντας, για τον λόγο αυτό, βάση δεδομένων και να εισηγείται τη λήψη μέτρων για την επίλυση των προβλημάτων που προκύπτουν.
- ☛ Να συγκεντρώνει και να επεξεργάζεται τα σχετικά ερωτήματα και προτάσεις των Δήμων.

- ☛ Να προωθεί και να επεξεργάζεται ζητήματα σχετικά με την εφαρμογή του Συστήματος προς το Εθνικό Συμβούλιο Λογιστικής (ΕΣΥΛ) και προς τις αρμόδιες υπηρεσίες.
- ☛ Να συγκροτεί ομάδες εργασίας για ειδικά θέματα της εφαρμογής (απογραφή, αποθήκες, κοστολογική διάρθρωση του Δήμου κλπ .)
- ☛ Να καταρτίζει σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για το Διπλογραφικό.

Τέλος το Υπουργείο θεώρησε αναγκαίο, λαμβάνοντας υπ' όψη ότι ένας μεγάλος αριθμός Δήμων αποτελείται σε εξωτερικούς συμβούλους, να καθορίσει ένα πλαίσιο συνεργασίας που θα περιγράφει:

- ☛ Τον ρόλο του Συνεργάτη-Συμβούλου
- ☛ Των απαιτήσεων του Δήμου από αυτόν.

ώστε να εξασφαλίσει την ουσιαστική συμβολή του στην εφαρμογή του Συστήματος.

➤ **Ο ρόλος του εξωτερικού Συμβούλου και τι είδους βοήθεια χρειάζεται ο Δήμος.**

Η εφαρμογή του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος στο Δήμο δεν αλλάζει σε τίποτα την υποχρέωση τήρησης του Λογιστικού των Ο.Τ.Α. Το ισχύον διαχειριστικό σύστημα όχι μόνο δεν υποβαθμίζεται αλλά αντίθετα αποτελεί την βάση πάνω στην οποία στηρίζεται η λειτουργία και του Διπλογραφικού. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να αναβαθμίζεται ο ρόλος των υπηρεσιών και να είναι απαραίτητη η συμμετοχή τους στην λειτουργία του νέου Συστήματος.

Ο ρόλος των Συμβούλων, οι οποίοι καλούνται να βοηθήσουν στην αρχική φάση και εφόσον ο Δήμος δεν διαθέτει προσωπικό με γνώσεις λογιστικής πρέπει να είναι η μεταφορά της τεχνογνωσίας, που διαθέτουν στα στελέχη του Δήμου και όχι να υποκαταστήσουν τις υπηρεσίες .

Για τους παραπάνω λόγους θεωρείται καθοριστικός παράγοντας για την επιτυχία της όλης προσπάθειας, η υλοποίηση του Έργου να γίνει μαζί με τις υπηρεσίες του Δήμου και όχι σε άγνοιά τους.

Η εφαρμογή του Διπλογραφικού πρέπει να γίνει σε συνεργασία με τα στελέχη των οικονομικών υπηρεσιών έτσι ώστε η τεχνογνωσία και εμπειρία της εφαρμογής Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος, που διαθέτουν οι εξωτερικοί σύμβουλοι – λογιστές, να μεταφέρεται από την πρώτη στιγμή στις υπηρεσίες. Να επιτευχθεί δηλαδή «εσωτερίκευση» των διαδικασιών εντός του Δήμου και να εφαρμόζεται από τα στελέχη του.

Ένας επιπλέον λόγος που συνηγορεί σε αυτή την προσέγγιση είναι ότι υπάρχουν τμήματα του έργου που στο μεγαλύτερο μέρος τους μπορούν να υλοποιηθούν μόνο από τις υπηρεσίες του Δήμου, διότι μόνο αυτές γνωρίζουν (π.χ. απογραφή παγίων). Ο εξωτερικός συνεργάτης μπορεί να οργανώσει , να καθοδηγήσει, να υποδείξει τεχνικές, να συντονίσει ή τέλος να ελέγξει για την ορθότητα των αποτελεσμάτων .

Όχι υποκατάσταση των υπηρεσιών αλλά βοήθεια του συμβούλου για την «εσωτερίκευση» της εμπειρίας στο δυναμικό του Δήμου.

➤ **Τι πρέπει να προσέξουν οι Δήμοι στις συμβάσεις.**

Για διευκόλυνση των Δήμων που προχωρούν στην κατάρτιση συμβάσεων με Συμβούλους-Λογιστές προτείνεται το παρακάτω πλαίσιο απαιτήσεων το οποίο μπορεί να εξειδικεύεται ανά περίπτωση ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε Δήμου:

- Μεταφορά γνώσης της Διπλογραφίας με συστηματική και πρακτική εκπαίδευση.
- Βοήθεια στην οργάνωση της Απογραφής
- Βοήθεια στην οργανωτική συγκρότηση των υπηρεσιών για την συγκέντρωση και παρακολούθηση των οικονομικών στοιχείων (παραστατικά κλπ.)
- Βοήθεια στην παρακολούθηση της διαχείρισης των υλικών των Δήμων (αποθήκες)
- Βοήθεια στην λογιστική παραμετροποίηση του λογισμικού.
- Συγκρότηση του λογιστικού σχεδίου (αντιστοίχιση λογαριασμών κλπ.).

- Σχεδιασμός της κοστολογικής διάρθρωσης του Δήμου και διαμόρφωση της τήρησης της Αναλυτικής Λογιστικής για τους Δήμους που υποχρεούνται από 1/1/2001 να την τηρούν.
- Συστηματική βοήθεια στην ομάδα εφαρμογής του διπλογραφικού σε τακτική βάση για την αντιμετώπιση των πρακτικών και λογιστικών θεμάτων που προκύπτουν.

Στα πλαίσια αυτά, είναι σκόπιμο να εξετάζεται η ποιότητα του εξωτερικού συνεργάτη και η τυχόν εμπειρία του σε παρόμοια έργα.

Γ ΜΕΡΟΣ

**«ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ»**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στα πλαίσια εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος που απορρέουν από το Π.Δ. 315/99 ο Δήμος Καλαμάτας αποτελεί έναν από τους δήμους που υποχρεούται να εφαρμόσει το Διπλογραφικό Σύστημα, προκειμένου να αντεπεξεχθεί στις νέες απαιτήσεις όπως αυτές διαμορφώνονται στο νέο οικονομικό περιβάλλον των Ο.Τ.Α.

Στην περίπτωση του Δήμου Καλαμάτας έγιναν προσπάθειες προκειμένου να υλοποιηθεί η εγκατάσταση του Διπλογραφικού Συστήματος, Προσπάθειες όμως από μεμονωμένα άτομα που όπως αποδείχθηκε δεν αρκούσαν για τις απαιτήσεις αυτού του μεγάλου σχεδίου

Τα προβλήματα που συνάντησαν , και τα οποία θα παραθέσουμε στη συνέχεια, στάθηκαν τείχη απροσπέλαστα στις ενέργειες των ατόμων αυτών που αποτέλεσαν την ομάδα εργασίας του έργου και που κατέλαβαν φιλότιμες προσπάθειες προκειμένου το Διπλογραφικό Σύστημα να δουλέψει στο συγκεκριμένο Δήμο.

Οι ευθύνες πολλές όπως και οι αποδέκτες τους. Οι προϋποθέσεις για την υλοποίηση του έργου υπήρχαν. Το γιατί όμως το έργο σταμάτησε εν τη γέννησή του θα αποτελέσει το αντικείμενο μελέτης μας στο συγκεκριμένο κεφάλαιο.

2. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΟ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Το 2000 με την 463/00 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας ορίζονται τα άτομα που θα αποτελέσουν την Ομάδα Διπλογραφικού στα πλαίσια εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος και της Απογραφής Έναρξης. Ως μέλη της ομάδας διπλογραφικού ορίστηκαν άτομα από όλη την οικονομική υπηρεσία του Δήμου , εκτός από το τμήμα Δημοτικών Προσόδων.

Αρχές του 2001, ολοκληρώνεται η διαδικασία της προμήθειας του Hardware και Software στο Δήμο Καλαμάτας από τη εταιρία Singular, η οποία ανέλαβε τον εξοπλισμό του Δήμου και την διάθεση του συγκεκριμένου προγράμματος με απ' ευθείας ανάθεση.

Μια απ' ευθείας όμως ανάθεση που μας δημιουργεί ερωτηματικά σχετικά με το αν τέθηκαν υπ' όψη από τη συγκεκριμένη εταιρία κριτήρια και προϋποθέσεις τα οποία θα έπρεπε να πληροί προκειμένου ν' αναλάβει την προμήθεια του Δήμου.

Πιο συγκεκριμένα αν:

- Το συγκεκριμένο λογισμικό ήταν ικανό ή έστω είχε τις προϋποθέσεις να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του Δήμου Καλαμάτας. Αυτό θα μπορούσε να διαπιστωθεί αν οι εφαρμογές του συγκεκριμένου προγράμματος είχαν εγκατασταθεί και δουλέψει σε κάποιο άλλο Δήμο και αν όχι, επειδή το Υπουργείο έδινε την αυτονομία στους Δήμους να επιλέξουν την προμηθεύτρια εταιρία , θέτοντας οι ίδιοι τα κριτήρια, αν τουλάχιστον είχε συγκροτηθεί μια επιτροπή η οποία θα αξιολογούσε το πρόγραμμα βάση των απαιτήσεων του συγκεκριμένου Δήμου.
- Είχαν γίνει μελέτες σχετικά με το αν το υπάρχον δίκτυο ήταν ικανό να υποστηρίξει την εγκατάσταση ή θα έπρεπε να γίνουν αναδιαρθρώσεις
- Η εκπαίδευση του προσωπικού στις εφαρμογές του προγράμματος ήταν επαρκής τόσο σε ποσοτικό όσο και σε ποιοτικό επίπεδο (επαρκείς ώρες σεμιναρίων κατά τις οποίες οι εφαρμογές του προγράμματος θα γίνονταν «κτήμα» των εκπαιδευόμενων).
- Η προμηθεύτρια εταιρία παρείχε την υποστήριξη – Facilities Management – για εύλογο χρονικό διάστημα μιας και μιλάμε για ένα πρωτοποριακό πρόγραμμα στο

οποίο οι αλλαγές και οι διαρθρώσεις βάσει των αναγκών του Δήμου θα ήταν δεδομένες.

Το επόμενο στάδιο μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης από την εταιρία, ήταν η οργάνωση της βάσης δεδομένων, προκειμένου, η χειρόγραφη λειτουργία της υπηρεσίας να παραμετροποιηθεί και να προσαρμοστεί στα νέα μηχανογραφικά δεδομένα.

Η ομάδα εργασίας ανάλαβε, κατόπιν εντολή του Διευθυντή Οικ/κων Υπηρεσιών, την προσαρμογή της διαδικασίας, στην μηχανογραφική επεξεργασία των στοιχείων.

Η Ομάδα Διπλογραφικού ξεκινάει το έργο της θέτοντας ως αρχική της βάση την οργάνωση των εξόδων ετοιμάζοντας έτσι όλη τη διαδικασία (προϋπολογισμό, συναλλασσόμενους, δικαιολογητικά, τμήματα, έντυπα, λογαριασμούς, χρηματοδοτήσεις, κρατήσεις, τύποι αποφάσεων, τύποι ενταλμάτων, παραμέτρους λογιστικής, εκθέσεις δαπανών, παραστατικά, εντάλματα).

Ο έλεγχος της οργάνωσης της βάσης των εξόδων, έγινε με την καταχώρηση (από τα ίδια τα άτομα της ομάδας διπλογραφικού) και την σύγκριση με τα χειρόγραφα.

Στην συνέχεια προχώρησε στην οργάνωση της βάσης των εσόδων, με τα βεβαιωτικά σημειώματα, τους τύπους χρηματικών καταλόγων, τα τριπλότυπα τις βεβαιώσεις, τα γραμμάτια, την είσπραξη και απόδοση των κρατήσεων. (Αντικείμενο που για πρώτη φορά θα γινόταν με τον σωστό τρόπο στον Δήμο Καλαμάτας). Βασικό μέλημα για την ομάδα διπλογραφικού στα έσοδα ήταν να συνδυαστούν οι ανάγκες και οι απαιτήσεις του τμήματος Δημοτικών Προσόδων και της Ταμειακής

Μετά την παράδοση και την παρουσίαση της εφαρμογής στο λογιστήριο, ξεκίνησε η καταχώρηση των ενταλμάτων που είχαν εκδοθεί χειρόγραφα καθώς και η έκδοση των νέων μηχανογραφικά. Στο σημείο αυτό η ομάδα διπλογραφικού σταμάτησε την συνέχεια της οργάνωσης και διέθεσε το χρόνο της Λογιστήριο.

Τον Ιούνιο του 2001 η εφαρμογή παραδίδεται στο Ταμείο. Μετά την παρουσίασή της ξεκινάει η δοκιμαστική έκδοση τριπλοτύπων, βεβαιώσεων γραμματίων και η διασταύρωση των στοιχείων με τα ήδη εκδοθέντα. Στο σημείο αυτό ορίζεται η σειρά των εργασιών που πρέπει να γίνουν προκειμένου το Ταμείο να λειτουργήσει μέσα από την εφαρμογή.

3. ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ – ΕΝΑΡΞΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

3.1 Προβλήματα Και Εμπόδια Που Αντιμετώπισε η Ομάδα Διπλογραφικού Κατά Την Οργάνωση Του Έργου της

Κατά την διάρκεια του 2000, ξεκινάει η καταγραφή της περιουσίας του δήμου, με αργούς ρυθμούς χωρίς όμως την ενεργοποίηση της ομάδας διπλογραφικού στην επεξεργασία των νέων δεδομένων του Π.Δ. 315/99.

Παράλληλα ξεκινάει και η διαδικασία της προμήθειας των νέων ηλεκτρονικών υπολογιστών και των προγραμμάτων, που ήταν απαραίτητα για την λειτουργία του διπλογραφικού.

Ο χειρόγραφος τρόπος λειτουργίας της οικονομικής υπηρεσίας δημιούργησε (στην ομάδα διπλογραφικού) μεγαλύτερο πρόβλημα και καθυστέρηση γιατί έπρεπε πρώτα να γίνει η μεταφορά των στοιχείων του απλογραφικού στην μηχανογραφική μορφή και στην συνέχεια τα στοιχεία να παραμετροποιηθούν στο Διπλογραφικό Σύστημα, όπου γίνεται η ακριβής παρακολούθηση των οικονομικών δεδομένων του Δήμου.

Ο υπεύθυνος για τον συντονισμό και την παρακολούθηση του έργου της επιτροπής απογραφής έναρξης και Δ/της των Οικ/κων Υπηρεσιών του Δήμου Καλαμάτας, που είχε ορίσει τα άτομα της ομάδας εργασίας, στις επιμέρους ομάδες απογραφής των υποχρεώσεων και απαιτήσεων του Δήμου και στην απογραφή λοιπών παγίων, αναθέτει επί πλέον στα ίδια άτομα σε συνεργασία με άλλο ένα άτομο , την προσαρμογή της διαδικασίας στην μηχανογραφική επεξεργασία των στοιχείων.

Η ανάθεση αυτή δεν έγινε στην Ομάδα Διπλογραφικού σαν κύριο και αποκλειστικό αντικείμενο της εργασίας τους, αλλά παράλληλα με την καθημερινή εργασίας τους στα επιμέρους τμήματα της υπηρεσίας και βέβαια η υποχρέωση τους ως μέλη της Ομάδας Απογραφής που έπρεπε να έχει συγκεκριμένα αποτελέσματα, εξακολουθούσε να ισχύει.

Όπως είναι φανερό, η απασχόληση της Ομάδας Διπλογραφικού με μισό ωράριο εργασίας στην οργάνωση της εφαρμογής και μισό στην καθημερινή εργασία της, δημιούργησε

προβλήματα και στους δύο τομείς. Δεν ήταν δυνατόν να ανταποκριθεί απόλυτα σε όλες τις υποχρεώσεις, μέσα στο καθιερωμένο ωράριο και παράλληλα να προχωράει το έργο της μηχανογράφησης, με αργούς ρυθμούς όταν από τα 4 άτομα που έχουν αναλάβει το έργο τα δύο αποχωρούν λόγω αυξημένου όγκου εργασίας.

Στην ουσία για το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα δύο εργαζόμενοι αναλάβανε την οργάνωση του έργου, με αποτέλεσμα να υπάρχει καθυστέρηση στην έναρξη λειτουργίας, παρόλη την προσπάθεια που κατεβάλανε και την υπερωριακή απασχόληση τους, χωρίς αποζημίωση.

3.2 Προβλήματα Που Παρουσιάστηκαν Στην Οργάνωση Των Εξόδων.

Πιο συγκεκριμένα, για να ήταν δυνατή η έκδοση Χ.Ε.Π. από την εφαρμογή απαιτούνταν να γίνουν οι εξής κινήσεις:

1. Καταχώρηση Ε.Α.Δ.
2. Καταχώρηση παραστατικών (τιμολόγιο, κλπ)
3. Έκδοση Χ.Ε.Π.

Αυτό δημιούργησε στην Ομάδα Διπλογραφικού έναν νέο όγκο εργασίας, δεδομένου το γεγονός ότι συνεχίζονταν για το 2001 και οι καταχωρήσεις στα χειρόγραφα βιβλία.

Η εργασία αυτή, δεν ήταν δυνατόν να ολοκληρωθεί με 2 μόνο άτομα λαμβάνοντας υπ' όψη και την απειρία τους στην χρήση Η/Υ. Έτσι ανέλαβαν την καταχώρηση των Ε.Α.Δ., των παραστατικών και την έκδοση Χ.Ε.Π. άτομα από το Τμήμα Προμηθειών του δήμου.

Η καταχώρηση των Ε.Α.Δ. και των παραστατικών γινόταν κανονικά και παράλληλα με την καθημερινή τους εργασία. Όσον αφορά την έκδοση των Χ.Ε.Π. παρουσιάστηκε καθυστέρηση διότι δεν ήταν δυνατή η αποκλειστική απασχόληση των ατόμων, γιατί γίνονταν συνεχώς παρεμβάσεις από προμηθευτές προκειμένου να τους δοθεί προτεραιότητα.

Εύλογα μπορούμε να συμπεράνουμε ότι το Οικονομικό Τμήμα χρειαζόταν ενίσχυση τόσο για την καθημερινή του λειτουργία όσο και την ολοκλήρωση της καταχώρησης.

Είναι φανερό ότι η μη συμμόρφωση των υπηρεσιών του Δήμου στις διαδικασίες που προβλέπονταν από το Δημόσιο Λογιστικό και τις διατάξεις για προμήθειες, αναθέσεις εργασιών κλπ., καθιστούσε αδύνατη τη λειτουργία της οικονομικής υπηρεσίας.

Έτσι η σειρά Ε.Α.Δ. – Παραστατικό – Χ.Ε.Π. όφειλε να τηρηθεί ευλαβικά προκειμένου να λειτουργήσει η μηχανογραφική διαδικασία και εν συνέχεια να γίνει δυνατή η εφαρμογή του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος, γι' αυτό και πιστεύουμε ότι χρειαζόταν να γίνει άμεση ενημέρωση όλων των εμπλεκομένων με οποιοδήποτε είδος δαπάνης, για την εφαρμογή της νόμιμης διαδικασίας.

3.3 Προβλήματα Που Παρουσιάστηκαν Στην Οργάνωση Των Εσόδων.

Όσον αφορά τα έσοδα, υπήρχε η ιδιαιτερότητα με την διάρκεια ισχύος τους και έπρεπε από το παρελθόν (μέχρι και 20 έτη για τις παραβάσεις Κ.Ο.Κ.) να καταχωρηθούν για να μπορέσουν να εισπραχθούν.

Οι εργασίες που έπρεπε να γίνουν ήταν οι ακόλουθες :

1. Καταχώρηση όλων των βεβαιωτικών καταλόγων που είχαν βεβαιωθεί μέχρι 31-12-2000 και παρουσίαζαν εισπρακτέα υπόλοιπα.
2. Καταχώρηση όλων των χρηματικών καταλόγων που είχαν εκδοθεί και βεβαιωθεί το 2001
3. Καταχώρηση όλων των βεβαιωτικών σημειωμάτων του 2001
4. Καταχώρηση όλων των τριπλοτύπων εισπραξης του 2001
5. Καταχώρηση των βεβαιώσεων του 2001
6. Καταχώρηση των γραμματίων εισπραξης του 2001

Παρόλο που το μέγεθος της καταχώρησης ήταν ιδιαίτερα μεγάλο (περίπου 12000 εγγραφές για το παρελθόν και 11000 εγγραφές για το 2001) τα άτομα του Ταμείου ασχολήθηκαν μόνο με την εύρεση των στοιχείων καταχώρησης των βεβαιωτικών καταλόγων που είχαν εκδοθεί μέχρι 31/12/2000.

Κατά τη γνώμη μας, θα έπρεπε να είχε ξεκινήσει η εισπραξη τρεχούσων συναλλαγών με βεβαιωτικά σημειώματα, τριπλότυπα και γραμμάτια και παράλληλα να γινόταν και η εύρεση των στοιχείων.

Πιστεύουμε ότι η ταμειακή υπηρεσία χρειαζόταν, «εκ θεμελίων» οργάνωση της εργασίας προκειμένου οι εργαζόμενοι να κατανοήσουν και να ανταποκριθούν στις ανάγκες του Διπλογραφικού Συστήματος.

Όσον αφορά το τμήμα δημοτικών προσόδων, παρόλο που είχαν αγοραστεί 8 περιφερειακά προγράμματα εσόδων, (ΤΑΠ, τέλη καθαριότητας και φόρου ηλεκτροδοτούμενων χώρων, τέλη καταστημάτων 2% και 5% και παρεπιδημούντων, τέλη παράνομης στάθμευσης, τέλη κοινοχρήστων χώρων, δικαιώματα και τέλη κοιμητηρίων και εισφορά σε χρήμα), μόνο το ΤΑΠ είχε εγκατασταθεί. Το προσωπικό δεν είχε εκπαιδευτεί τόσο στα ιδιαίτερα προγράμματα εσόδων όσο και στην αναλυτική διαχείριση. (που τα αποτελέσματά της ενημερώνουν το διπλογραφικό)

Η μη άμεση εγκατάσταση των υπολοίπων προγραμμάτων και η μη εύρεση τρόπου αντιμετώπισης των άλλων εσόδων που δεν είχαν προμηθευτεί μηχανογραφικά προγράμματα, παρουσίασε πρόβλημα στην καθημερινή είσπραξη των εσόδων αφού το τμήμα δημοτικών προσόδων θα έπρεπε να λειτουργεί και μέσα από το νέο σύστημα αλλά και με τον χειρόγραφο τρόπο.

Τέλος θα πρέπει να αναφέρουμε στο σημείο αυτό, ότι η μετάπτωση των στοιχείων παρόλο που ήταν συμβατική υποχρέωση της προμηθεύτριας εταιρίας, δεν είχε ξεκινήσει, έτσι ώστε να μπορέσει η ομάδα εργασίας διπλογραφικού να αντιμετωπίσει όλες τις ιδιαιτερότητες στη σύνδεση των αρχείων των προγραμμάτων που ήδη λειτουργούσαν μηχανογραφικά με τα δεδομένα της νέας εφαρμογής.

4. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Η λειτουργία του Διπλογραφικού Συστήματος παρακολούθησης των οικονομικών μεγεθών, μεταβολών και λοιπών παραμέτρων του Δήμου Καλαμάτας, θα έπρεπε να έχει εφαρμοστεί μέσα στο 2001 το συντομότερο δυνατόν.

Έπρεπε λοιπόν να ολοκληρωθούν άμεσα, κατ' αρχήν οι εργασίες απογραφής των ακινήτων, γηπέδων, παγίων, μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, απαιτήσεων και υποχρεώσεων, από τα επιμέρους τμήματα και γραφεία όπως αυτές τους είχαν ανατεθεί αρμοδίως και στην συνέχεια τα στοιχεία της απογραφής που χρήζουν αποτίμηση έπρεπε να υπολογιστούν και να υποβληθούν στην επιτροπή απογραφής έναρξης προκειμένου η τελευταία να συντάξει έκθεση για την απογραφή έναρξης για να την υποβάλλει στο Δημοτικό Συμβούλιο για έγκριση σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 315/99 και του οδηγού διενέργειας απογραφής του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Θα πρέπει σ' αυτό το σημείο να αναφέρουμε ότι η ομάδα διπλογραφικού είχε προχωρήσει στην κατάρτιση του λογιστικού σχεδίου προσαρμοσμένου στα οικονομικά δεδομένα και παραμέτρους του Δήμου.

Με την υποβολή των δεδομένων της απογραφής θα άρχιζε η αντιστοίχιση των εγγραφών του προϋπολογισμού, των ειδών που κινεί ο Δήμος, των συναλλασσομένων, των παγίων και των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων (δάνεια), με τους λογαριασμούς της γενικής λογιστικής και η λογιστική παρακολούθηση των λογαριασμών του Διπλογραφικού με λογιστικές εγγραφές και ενημέρωση των αρχείων.

Για την υλοποίηση των όσων αναφέραμε παραπάνω πιστεύουμε ότι έπρεπε να γίνουν στο Δήμο Καλαμάτας τα ακόλουθα:

A) Ολοκλήρωση της εκπαίδευσης της ομάδας Διπλογραφικού από την ανάδοχο εταιρία σύμφωνα με τις συμβατικές υποχρεώσεις της και την διευθέτηση των όποιων εκκρεμοτήτων από πλευράς εφαρμογής του Διπλογραφικού

B) Εκπαίδευση του προσωπικού της οικονομικής υπηρεσίας στις αρχές της γενικής λογιστικής (κινήσεις λογαριασμών – χρεώσεις – πιστώσεις –αντιλογισμοί-λογαριασμοί

τάξεως – ισοζύγια - λογαριασμοί αποτελεσμάτων χρήσεως κλπ) για την ομαλή εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος.

Γ) Πλήρη συμμόρφωση των υπηρεσιών του Δήμου στην υπάρχουσα νομοθεσία και στις επιμέρους διατάξεις που διέπουν την λειτουργία του δημόσιου λογιστικού και στην νομοθεσία περί εκτέλεσης δημοσίων έργων, προμηθειών και εργασιών.

Δ) Έγκαιρη σύνταξη του προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2002 μέχρι 31/12/2001

5. ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΕΝΑΡΞΗΣ – ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΝΑΡΞΗΣ

Το πρώτο μεγάλο βήμα στη νέα πορεία λειτουργίας των οικονομικών δεδομένων του Δήμου Καλαμάτας πραγματοποιήθηκε, χάρη στις προσπάθειες και στην επιμονή της ομάδας διπλογραφικού παρόλο τις δυσκολίες που αντιμετώπισε οι οποίες έχουν ήδη αναφερθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο.

5.1 Οργάνωση της Απογραφής

Το Δημοτικό Συμβούλιο Καλαμάτας στις 28-12-2001 με ομόφωνη απόφαση του, ενέκρινε τα αποτελέσματα της απογραφής έναρξης του Δήμου Καλαμάτας 31-12-2001 και τον ισολογισμό έναρξης 1-1-2001, σύμφωνα με όσα περιλαμβάνονταν στην εισήγηση που κατατέθηκε από τα άτομα της επιτροπής και του Δ/ντη Οικ/κών Υπηρεσιών του Δήμου.

Η Απογραφή στον Δήμο Καλαμάτας διενεργήθηκε από την επιτροπή που συγκρότησε ο Δήμος με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και έπειτα από εισήγηση της Οικονομικής Υπηρεσίας και του Δημάρχου. Στην απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου καθοριζότανε και η σύνθεση της επιτροπής η οποία είχε ως εξής:

Ως μέλη της επιτροπής ορίστηκαν άτομα από τις ακόλουθες υπηρεσίες

- Δ/ντης Οικ/κών Υπηρεσιών – Υπεύθυνος για τον συντονισμό και την παρακολούθηση του έργου της επιτροπής
- Ταμειακή Υπηρεσία
- Λογιστήριο
- Τμήμα Προμηθειών
- Οικονομικό Τμήμα
- Τμήμα Δημοτικών Προσόδων
- Δημοτικής Περιουσίας
- Τμήμα Δημοτικού Συμβουλίου – Δημαρχιακής επιτροπής
- Τμήματος Εκτελέσεως Έργων
- Τμήματος Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Εφαρμογών
- Γραφείο Κινήσεως
- Μηχανογραφικού Κέντρου
- Νομικός Σύμβουλος

Για την καλύτερη λειτουργία της επιτροπής Απογραφής, κρίθηκε σκόπιμο να συγκροτηθούν επιμέρους ομάδες εργασίας με τα παρακάτω αντικείμενα:

- Απογραφή ακινήτων
- Απογραφή κοινοχρήστων
- Απογραφή παγίων
- Απογραφή ακινητοποιήσεων υπό εκτέλεση
- Απογραφή υπό ασώματων ακινητοποιήσεων
- Απογραφή επιχορηγήσεων επενδύσεων
- Απογραφή υποχρεώσεων
- Απογραφή τίτλων πάγιας επένδυσης και μακροπρόθεσμων απαιτήσεων
- Επεξεργασίας στοιχείων απογραφής και κατάρτισης ισολογισμού έναρξης 1/1/2001

Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η επιτροπή απογραφής έναρξης στις επιμέρους ομάδες εργασίας συμπληρώθηκε με προσωπικό από τα αρμόδια τμήματα και ο έλεγχος των αποτελεσμάτων απογραφής και του ισολογισμού έναρξης 1/1/2001 έγινε από συνεργάτες της ΕΔΕΧΥ.

5.1.1 Αντληση Στοιχείων Απογραφής

Οι ομάδες εργασίας συνέλεξαν στοιχεία από:

- Τα αρχεία του Δήμου
- Καταγραφές των περιουσιακών στοιχείων που πραγματοποιήθηκαν από τις υπηρεσίες του Δήμου
- Τους οικονομικούς απολογισμούς του Δήμου για τα έτη από το 1989 μέχρι και το 2000
- Τους οικονομικούς απολογισμούς των τέως κοινοτήτων και νυν δημοτικών διαμερισμάτων, για τα έτη από το 1989 μέχρι και 1998
- Το υποθηκοφυλακείο Καλαμάτας
- Τιμολόγια αγοράς που υπάρχουν
- Βεβαιωτικούς καταλόγους που υπάρχουν.

5.1.2 Μέθοδοι Αποτίμησης που χρησιμοποιήθηκαν

- ⌘ Η αποτίμηση των ακινήτων έγινε με το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού αξιών που εφαρμόζεται από τις Δ.Ο.Υ. και με την χρήση των αντίστοιχων κατά περίπτωση εντύπων (Ε1 – Ε5), (Κ1 –Κ9) και (ΑΑ – ΓΗΣ).
- ⌘ Με αξία μνείας μια (1) δραχμή εμφανίζονται τα ακίνητα για τα οποία δεν υπήρχαν πλήρη στοιχεία (διαστάσεις – κατόψεις). Στην κατηγορία αυτή ανήκουν κυρίως τα ακίνητα των δημοτικών διαμερισμάτων για τα οποία παραμένει η εκκρεμότητα από την τεχνική υπηρεσία για επιμέτρηση και στην συνέχεια αποτίμηση τους, καθώς και τα σχολικά συγκροτήματα για τα οποία δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες μεταγραφής τους στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο.
- ⌘ Για την αποτίμηση των κοινοχρήστων συγκεντρώθηκαν στοιχεία κόστους από τους απολογισμούς του Δήμου και των Δημοτικών Διαμερισμάτων, των τελευταίων 12 χρόνων και αφαιρέθηκαν οι αναλογούσες αποσβέσεις, όπως αυτές ορίζονται στο Π.Δ. 315/99 και στον οδηγό απογραφής έναρξης του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.
- ⌘ Τα περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονταν υπό κατασκευή αποτιμήθηκαν με βάση το κόστος κατασκευής όπως αυτό εμφανίζεται στα καθολικά εξόδων του Δήμου. Επειδή αυτά τα περιουσιακά στοιχεία δεν είχαν ολοκληρωθεί, δεν είχαν γίνει αποσβέσεις.
- ⌘ Τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν είχαν αποσβεστεί πλήρως εμφανίζονται στον ισολογισμό έναρξης με της αξία κτήσης τους μειωμένη με τις αποσβέσεις που αναλογούν. Οι αξίες κτήσεις βρέθηκαν από τα καθολικά βιβλία εξόδων του Δήμου.
- ⌘ Τα περιουσιακά στοιχεία που είχαν αποσβεστεί μέχρι 31/12/2000 εμφανίζονται με αναπόσβεστη αξία μίας (1) δραχμής
- ⌘ Τα πάγια με αξίας κτήσης μικρότερη των διακοσίων χιλιάδων (200.000) δρχ. αποτιμήθηκαν με αξία μιας (1) δρχ. σύμφωνα με το Π.Δ. 100/98

- Τα πάγια που αγοράστηκαν εντός του έτους 2000 απογράφηκα με την αξία κτήσης τους από τα αντίστοιχα τιμολόγια αγοράς.
- Οι αποσβέσεις έγιναν με βάση τις διατάξεις του Π.Δ.100/98
- Για τον προσδιορισμό των απαιτήσεων του Δήμου βρέθηκαν στοιχεία από τους βεβαιωτικούς καταλόγους των τελευταίων 20 χρόνων για έσοδα που δεν είχαν παραγραφεί, δημιουργήθηκαν σε μερικά από αυτά καρτέλες χρεωστών ανά είδος οφειλής, έτος που δημιουργήθηκε η απαίτηση, έτος ανά βεβαιωτικό κατάλογο. Οι επισφαλείς απαιτήσεις, υπολογίστηκαν με βάση την αμφίβολη είσπραξη τους και το χρόνο παραγραφής ανά κατηγορία απαίτησης.
- Τέλος, για τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων του Δήμου συγκεντρώθηκαν όλες οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από νόμιμα δικαιολογητικά μέχρι 31/12/2000

5.2. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΝΑΡΞΗΣ

Για την σύνταξη του Ισολογισμού Έναρξης η ομάδα απογραφής έναρξης ανέπτυξε τις ομάδες 1-5 της Γενικής Λογιστικής οι οποίες περιλαμβάνουν τους λογαριασμούς εκείνους που στο τέλος κάθε χρήσεως, κατά κανόνα, παρουσιάζουν υπόλοιπα χρεωστικά ή πιστωτικά, τα οποία συνθέτουν την κατάσταση του ισολογισμού. Στις ομάδες 1-3 περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί ενεργητικού και στις ομάδες 4-5 οι λογαριασμοί παθητικού.

Αναλυτικότερα η διάρθρωση έχει ως εξής:

5.2.1 Λογαριασμοί Ισολογισμού

➤ Λογαριασμοί Ενεργητικού

Ομάδα 1. Πάγιο Ενεργητικό

Καταγράφονται και αποτιμώνται όλα τα πάγια υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία καθώς και κάθε μορφής πάγιες και μακροπρόθεσμες επενδύσεις.

Ομάδα 2. Αποθέματα

Καταγράφονται και αποτιμώνται κάθε μορφής αποθέματα που υπάρχουν στο Δήμο στις 31/12/2000

Ομάδα 3. Απαιτήσεις και Διαθέσιμα

Παρακολουθούνται οι βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις, τα αξιόγραφα και τα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου.

➤ Λογαριασμοί Παθητικού

Ομάδα 4. Καθαρή θέση - Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Παρακολουθούνται η καθαρή θέση του Δήμου και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του. Καθαρή θέση ή περιουσία του Δήμου είναι εκείνη η οποία αποτελείται από το κεφάλαιο , από τα κάθε είδους και φύσεως αποθεματικά και από το εκάστοτε αποτέλεσμα εις νέο (πλεόνασμα ή έλλειμμα)

Ομάδα 5. Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Παρακολουθούνται οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Δήμου. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις είναι εκείνες για τις οποίες η προθεσμία εξοφλήσεως τους λήγει μέχρι το τέλος της επόμενης χρήσης.

Από την ομάδα απογραφής έναρξης δεν αναπτύχθηκε η ομάδα 2 λόγω του ότι στο Δήμο Καλαμάτας δεν υπάρχει οργανωμένη αποθήκη όπου να μπορεί να παρακολουθεί και την ανάλωση όλων των ειδών που προμηθεύεται ο Δήμος και απαιτούνται για την λειτουργία του ή για την κατασκευή έργων. Υπάρχουν περιφερειακές μικρές αποθήκες, κύρια στα συνεργεία του Δήμου όπου προσωρινά αποθηκεύονται διάφορα είδη. Η πρόχειρη διαχείριση – διακίνηση των ειδών αυτών δεν μπορούσε να δώσει αποτέλεσμα απογραφής στις 31/12/2000 και ούτε μπορούσε να υποστηρίξει την λειτουργία του Διπλογραφικού.

5.2.2 Κωδική Αρίθμηση Λογαριασμών

Η κωδικοποίηση και ταξιθέτηση των λογαριασμών βασικά γίνεται κατά το δεκαδικό και το εκατονταδικό σύστημα και διέπεται από τις εξής βασικές αρχές.

1. Οι λογαριασμοί κάθε ομάδας έχουν ως πρώτο αραβικό ψηφίο το ψηφίο της ομάδας όπως π.χ. οι λογαριασμοί της πρώτης ομάδας το ψηφίο 1, οι λογαριασμοί της δεύτερης ομάδας το ψηφίο 2 κ.ο.κ.

2. Σε κάθε ομάδα είναι δυνατόν να σχηματίζονται μέχρι δέκα (10) πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί με την προσθήκη, στο αραβικό ψηφίο της ομάδας, των ψηφίων 0,1,2,3,4,5,6,7,8 και 9
3. Κάθε πρωτοβάθμιος λογαριασμός αναπτύσσεται σε δευτεροβάθμιους κατά το εκατονταδικό σύστημα.
4. Κάθε δευτεροβάθμιος λογαριασμός αναπτύσσεται σε τριτοβάθμιους , τεταρτοβάθμιους και αναλυκότερης λογαριασμούς , κατά το εκατονταδικό, χιλιαδικό ή αναλυκότερο (πχ. Δεκαχιλιαδικό) σύστημα.

5.3 Ανάπτυξη Λογαριασμών Λογιστικού Σχεδίου

Πρωτοβάθμιοι Λογαριασμοί

Από το πλήθος των πρωτοβάθμιων λογαριασμών του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου η Οικονομική Υπηρεσία του Δήμου Καλαμάτας ανέπτυξε εκείνους που κάλυπταν τις λογιστικές ανάγκες του Δήμου.

Συγκεκριμένα από τις 5 ομάδες που δημιουργήθηκαν αναπτύχθηκαν οι εξής πρωτοβάθμιοι για κάθε ομάδα:

Πρώτη Ομάδα

10. Εδαφικές Εκτάσεις
11. Κτίρια – Εγκαταστάσεις – Τεχνικά Έργα
13. Μεταφορικά μέσα
14. Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός
15. Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσεως
16. Ανώματες ακίνητοποιήσεις
17. Πάγια εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως
18. Τίτλοι πάγιας επένδυσης, μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

Τρίτη Ομάδα

- 30. Απαιτήσεις από πωλήσεις – υπηρεσίες και λοιπά έσοδα
- 33. Χρεώστες Διάφοροι
- 35. Λογαριασμοί Διαχειρίσεως Προκαταβολών και Πιστώσεων
- 38. Χρηματικά Διαθέσιμα

Τέταρτη Ομάδα

- 40. Κεφάλαιο
- 41. Αποθεματικά – Διαφορές Αναπροσαρμογής
- 43. Επιχορηγήσεις Επενδύσεων
- 45. Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Πέμπτη Ομάδα

- 50. Προμηθευτές
- 52. Τράπεζες Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις
- 53. Πιστωτές Διάφοροι
- 54. Υποχρεώσεις από φόρους τέλη
- 55. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί

Δευτεροβάθμιοι Λογαριασμοί

Η ανάπτυξη των δευτεροβάθμιων λογαριασμών έγινε σύμφωνα με τα όσα ορίζονται από το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο.

Τριτοβάθμιοι Λογαριασμοί

Η ανάπτυξη των τριτοβάθμιων λογαριασμών - όταν αυτή δεν καθορίζεται απ' το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο – γίνεται απ' την ίδια την Οικονομική Υπηρεσία προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες του Οργανισμού.

Τεταρτοβάθμιοι Λογαριασμοί

Η ανάπτυξη των τεταρτοβάθμιων λογαριασμών οφείλεται αφ' ενός στην αναλυτικότερη παρακολούθηση ορισμένων λογαριασμών προς άντληση στατιστικών στοιχείων και αφ' ετέρου στο ότι δεν έχει αναπτυχθεί η Αναλυτική Λογιστική.

Με την ανάπτυξη των λογαριασμών σε τριτοβάθμιους αλλά κυρίως σε τεταρτοβάθμιους ο Δήμος Καλαμάτας θα αντιμετώπιζε τα προβλήματα που απόρρεαν απ' την ανελαστικότητα του Δημόσιου Λογιστικού.

Δ ΜΕΡΟΣ

**«ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ
ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΤΟΥ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟΥΣ
ΔΗΜΟΥΣ»**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Δεν θεωρούμε πως χρειάζεται να αναμασήσουμε τους λόγους που επιβάλλουν την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος για την παρακολούθηση των οικονομικών των Δήμων. Θα πρέπει ωστόσο όμως να αναφέρουμε τα προβλήματα και τις αδυναμίες που εμφανίζονται στην πορεία εφαρμογής, όπως αυτά έχουν διαπιστωθεί και μέσα από ένα κύκλο σεμιναρίων του ΕΚΔΔ και του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. σε 13 περιφέρειες σε όλη τη χώρα , με την συμμετοχή 400 περίπου οικονομικών στελεχών των Δήμων :

Πιο συγκεκριμένα :

1. Η κατανόηση της αναγκαιότητας εφαρμογής του διπλογραφικού συστήματος από αιρετούς και υπηρεσιακούς παράγοντες των Ο.Τ.Α.

1.1. **Αναγκαιότητα εφαρμογής:** εκτιμάται πως η εφαρμογή της διπλογραφίας στην παρακολούθηση των οικονομικών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν έχει γίνει πλήρως κατανοητή. Η επικέντρωση του θέματος στην υποχρεωτική εφαρμογή από 1/1/2000 αδυνατίζει την όλη προσπάθεια και δεν δίνει τις διαστάσεις του όλου έργου. Δεν θα το εφαρμόσουμε γιατί είναι υποχρεωτικό , αλλά γιατί είναι αναγκαίο. Ακόμη πρέπει να κατανοηθεί πως η εφαρμογή του συστήματος δεν είναι, απλά η προμήθεια λογισμικού αλλά ένα συνολικό έργο που απαιτεί υποδομή, μεταφορά γνώσης για την λογιστική αλλά και τομές στην διαχείριση των οικονομικών των Δήμων (ολοκληρωμένη τήρηση των θετικών στοιχείων του δημόσιου λογιστικού, όπως η διαχείριση του υλικού με οργανωμένες αποθήκες για την παρακολούθηση του ουσιαστικού κόστους των υπηρεσιών και των έργων, η άμεση συγκέντρωση των υποχρεώσεων και των απαιτήσεων με την άμεση καταχώριση των παραστατικών στο σύστημα της οικονομικής διαχείρισης, η καταγραφή και η απεικόνιση της περιουσιακής κατάστασης των Δήμων, η έγκαιρη απεικόνιση των βεβαιωμένων εσόδων αλλά και η ολοκληρωμένη τήρηση των διαδικασιών που ορίζει το δημόσιο λογιστικό).

1.2. η αντιμετώπιση ενδοιασμών που δημιουργούν στασιμότητα στην εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος:

1.2.1. Η αναγκαιότητα της διαμόρφωσης ετήσιου οικονομικού αποτελέσματος που θα προκύπτει από την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος: Χρειάζεται να κατανοηθεί πως ο ετήσιος ταμειακός απολογισμός δεν δίνει την δυνατότητα εξαγωγής ουσιαστικών οικονομικών στοιχείων για την παραπέρα διαμόρφωση της οικονομικής πολιτικής του Δήμου. Το οικονομικό αποτέλεσμα-και ιδιαίτερα η παρακολούθηση του κόστους σε συσχετισμό με το αντίστοιχο έσοδο- μπορεί να βοηθήσει στην διαμόρφωση ολοκληρωμένης οικονομικής (και όχι μόνο) πολιτικής στην κατεύθυνση παραγωγής δημοτικού κοινωνικού έργου. Δεν μιλάμε για μετατροπή του Δήμου σε ΑΕ αλλά για προσδιορισμό της άριστης σχέσης κόστους προς προσφερόμενο κοινωνικό έργο.

1.2.2. Εάν η εφαρμογή του διπλογραφικού δημιουργεί προβλήματα στην ευελιξία της οικονομικής διαχείρισης στον Δήμο. Τα θέματα που έχουν παρουσιαστεί σε συζητήσεις είναι τα τυχόν προβλήματα γραφειοκρατίας που μπορεί να δημιουργηθούν ή τυχόν προβλήματα στην διαδικασία άμεσης προμήθειας σε έκτακτες ανάγκες κλπ. Σ' αυτό το σημείο θα πρέπει να τονίσουμε πως δεν είναι το διπλογραφικό που θα δημιουργήσει προβλήματα δυσκινησίας, απεναντίας μπορεί να προσφέρει ευελιξία μέσα από την άμεση γνώση της οικονομικής κατάστασης και ιδιαίτερα των υποχρεώσεων και των απαιτήσεων του Δήμου.

1.2.3. Πιθανές τριβές που δημιουργούνται: Οι αλλαγές που επιφέρει το σύστημα πρέπει να αντιμετωπίζονται δημιουργικά, χωρίς «αναστατώσεις» στην λειτουργία των υπηρεσιών. Τυχόν αναστολές που δημιουργούνται από το «άγνωστο» του έργου πρέπει να αντιμετωπίζονται από τις Διοικήσεις των Δήμων με σχεδιασμό και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Η άμεση ενημέρωση του ανώτερου διοικητικού προσωπικού του Δήμου για την εφαρμογή του διπλογραφικού θεωρείται αναγκαία.

2. Θέματα γύρω από την κατάσταση των Δήμων να υποδεχθούν και να λειτουργήσουν το διπλογραφικό

2.1. Η αντιμετώπιση της εφαρμογής του διπλογραφικού σαν ένα μεγάλο έργο

3. Τα βήματα μετάβασης στο διπλογραφικό σύστημα. Σε προηγούμενη ενότητα αναλύσαμε τα βήματα που απαιτούνται για την δημιουργία προϋποθέσεων ώστε να μπορέσει ο Δήμος να εφαρμόσει το σύστημα. Η γνώση των βημάτων υλοποίησης θεωρείται αναγκαία για τον σχεδιασμό υλοποίησης του έργου:

3.1. Διάγνωση της υπάρχουσας κατάστασης: χρειάζεται να γίνει καταγραφή της συγκεκριμένης κατάστασης ανά Δήμο, των αναγκών σε έμψυχο και υλικό δυναμικό, του τρόπου εφαρμογής, σχεδιασμός των απαραίτητων ενεργειών και συνεχής επίλυση των δυσκολιών εφαρμογής. Η Διοίκηση του Δήμου πρέπει να αντιμετωπίσει σαν έργο την εφαρμογή και μάλιστα αρκετά πολύπλοκο και να παίρνει τα απαραίτητα μέτρα «ξεμπλοκαρίσματος» όταν διαπιστώνεται ότι η εφαρμογή κάνει «κουλιά».

3.2. Εκπαίδευση: ένα πρώτο μέτρο είναι η γνώση λειτουργίας της διπλογραφικής μεθόδου. Χρειάζεται να συνεχιστούν τα σεμινάρια του ΕΚΔΔ και να γνωρίζουν αιρετοί και υπηρεσιακοί παράγοντες για το μέγεθος του έργου, τις διαστάσεις του και τα βήματα εφαρμογής.

3.3. Συγκρότηση λογιστικού σχεδίου: πρέπει το λογιστικό σχέδιο του ΠΔ 315/99 να εξειδικεύεται ανά Δήμο για να μπορεί να δίνει τις αναγκαίες πληροφορίες που χρειάζεται η Διοίκησή του. Στην προσπάθεια αυτή χρειάζεται να εξετάζεται και η διάρθρωση

3.4. Απογραφή έναρξης: διαμόρφωση του «ισολογισμού έναρξης» με αποτύπωση της οικονομικής κατάστασης που προηγείται της εφαρμογής του διπλογραφικού.

3.5. Μηχανοργάνωση: γίνεται κατανοητό ότι χωρίς αξιοποίηση των δυνατοτήτων της τεχνολογίας των πληροφοριακών συστημάτων δεν μπορούμε να μιλάμε για εφαρμογή του διπλογραφικού. Αυτό σημαίνει πως πρέπει να προχωρήσει γρήγορα η προμήθεια του απαραίτητου soft-hardware.

3.6. Οργάνωση αποθηκών: η πληροφορία και ο έλεγχος της διαχείρισης των υλικών είναι από τα πρώτα μέτρα που πρέπει να πάρει ο Δήμος ,ειδικά στις περιπτώσεις των Δήμων που υποχρεούνται σε εφαρμογή της αναλυτικής λογιστικής από 1/1/2001. Η οργάνωση των αποθηκών είναι μια διαδικασία επίπονη που χρειάζεται να αλλάξει μεθόδους και λογικές στην διαχείριση του υλικού.

3.7. Μέτρα διοικητικής οργάνωσης για την λειτουργία του συστήματος: απαιτούνται μέτρα όπως:

- 3.7.1. τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται κατά τις φάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού (πχ. τήρηση της έκθεσης ανάληψης δαπάνης)
- 3.7.2. συγκρότηση ταμειακών υπηρεσιών.
- 3.7.3. διαδικασίες άμεσης συγκέντρωσης και καταχώρισης των παραστατικών των δαπανών (όχι πια σε τσέπες και συρτάρια).

4. Τα οργανωτικά μέτρα που χρειάζεται να πάρει η διοίκηση του Δήμου για την εφαρμογή του διπλογραφικού. Από τα μέχρι σήμερα σεμινάρια του ΕΚΔΔ τονίζεται η ανάγκη ενημέρωσης των αιρετών για το σύνολο του έργου , των προϋποθέσεων και της βοήθειας που πρέπει να δώσει προς τις υπηρεσίες για να γίνει δυνατή η υλοποίησή του. Οι προτροπές των συμμετασχόντων ήταν πως τα βήματα υλοποίησης πρέπει να τα πληροφορηθούν οι αιρετοί ,οι οποίοι πρέπει να βοηθήσουν στην υλοποίησή τους.

4.1. προϋποθέσεις εφαρμογής:

4.1.1. Ταυτόχρονη λειτουργία δημόσιου λογιστικού και διπλογραφικού συστήματος. Χρειάζεται να διευκρινιστεί ότι δεν καταργείται το δημόσιο λογιστικό – κύρια ως προς τις διαδικασίες εκτέλεσης του προϋπολογισμού-εσόδων, προμηθειών, έργων κλπ.- αλλά για ένα χρονικό διάστημα θα συνυπάρχει με το διπλογραφικό ,μέχρι την απονέκρωση της απλογραφικής μορφής λογιστικής απεικόνισης.

4.1.2. Η ύπαρξη ειδικευμένου προσωπικού. Τονίζεται η ανάγκη αξιοποίησης του, όποιου επιστημονικού δυναμικού (οικονομολόγοι , νέοι «καποδιστριακού» οικονομολόγοι, αλλά και τυχόν συνάδελφοι με εμπειρία στο διπλογραφικό λογιστικό σύστημα) υπάρχει στον Δήμο. Παραπέρα διαπιστώνεται η ανάγκη πρόσληψης ειδικευμένου προσωπικού.

4.1.3. Το μέγεθος του Δήμου. Εκτιμάται ότι ανάλογα με το μέγεθος του Δήμου τα έντονα προβλήματα παρουσιάζονται στους νεοσύστατους Δήμους που είναι συνήθως και ανοργάνωτοι ,αλλά και στους μεγάλους όπου η «κατάτμηση» των υπηρεσιακών αντικειμένων δημιουργεί προβλήματα συνοχής των οικονομικών

υπηρεσιών, πράγμα που η εφαρμογή του διπλογραφικού έρχεται εξ αντικειμένου να «ενοποιήσει»)

4.1.4. Το επίπεδο μηχανοργάνωσης Τονίζεται ότι διπλογραφικό χωρίς μηχανογράφηση των οικονομικών υπηρεσιών είναι αδιανόητο και εκ τούτου να επιταχυνθούν οι διαδικασίες ολοκλήρωσης της προμήθειας soft-hardware)

4.1.5. Το επίπεδο οργάνωσης των οικονομικών υπηρεσιών και η τήρηση των διαδικασιών στο επίπεδο της οικονομικής λειτουργίας (όσο πιο ολοκληρωμένα τηρούνται οι διαδικασίες αυτές, τόσο πιο γρήγορα θα προχωρήσει ο Δήμος στην υλοποίηση της εφαρμογής του διπλογραφικού)

4.2. Συγκρότηση ομάδας εφαρμογής (θα πρέπει να τονιστεί ότι η εφαρμογή του συστήματος δεν θα γίνεται από όλο το εμπλεκόμενο προσωπικό στις οικονομικές υπηρεσίες αλλά από μια ,σχετικά μικρή, «ομάδα διπλογραφικού», η οποία θα αναλάβει την υλοποίηση, τον έλεγχο και την διεκπεραίωση των υποχρεώσεων του νέου λογιστικού συστήματος. Η ομάδα αυτή θα είναι το πιθανά μελλοντικό γραφείο ή τμήμα του διπλογραφικού στον Δήμο. Με τον τρόπο αυτό δεν θα «αναστατωθούν» οι υπηρεσίες.)

4.3. Τα θέματα της εκπαίδευσης και η συμμετοχή των υπαλλήλων στα σεμινάρια: Θα πρέπει να τονιστεί η σημασία της εκπαίδευσης, οι αντικειμενικές αδυναμίες των φορέων εκπαίδευσης και η ανταπόκριση που πρέπει να υπάρχει εκ μέρους των Δήμων στην συμμετοχή των σεμιναρίων

4.3.1. περιπτώσεις που στέλνονται στα σεμινάρια μη σχετικοί υπάλληλοι

4.4. Αναδιάταξη τομέων των οικονομικών υπηρεσιών (να τονιστεί ,αφού αποδειχτεί, ότι χρειάζεται κάποια τμήματα των οικονομικών υπηρεσιών να αποκτήσουν πιο ουσιαστικό και σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή του διπλογραφικού)

4.4.1. γραφείο προμηθειών

4.4.2. αποθήκες.

4.5. Οργάνωση της απογραφής. Χρειάζεται να δοθεί βοήθεια από τις διοικήσεις των Δήμων στην καταγραφή και αποτίμηση της περιουσιακής κατάστασης του Δήμου προς τις υπηρεσίες –η απογραφή είναι υπόθεση όλου του δυναμικού του Δήμων και όχι μόνο της επιτροπής.

- 4.5.1. **Συγκρότηση επιτροπής απογραφής και σύνθεση της επιτροπής** (επειδή δεν προβλέπεται η σύνθεσή της από το ΠΔ 315/99, χρειάζεται να δοθούν κατευθύνσεις στην σύνθεση και τον συλλογικό τρόπο συγκρότησής της. Από τα σεμινάρια του ΕΚΔΔ και του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. έχουν δοθεί κατευθύνσεις για την σύνθεση της επιτροπής απογραφής και του ρόλου της.
- 4.5.2. **Η ύπαρξη ειδικών για νομικά θέματα.** Η παρουσία πολλών θεμάτων που απαιτούν νομική κάλυψη κάνει επιτακτική την ανάγκη παρουσίας νομικού.
- 4.5.3. **Η ύπαρξη ειδικών για τεχνικά θέματα.** Η συμμετοχή τεχνικών είναι καθοριστική στην καταγραφή και αποτίμηση της ακίνητης περιουσίας, των κοινοχρήστων χώρων καθώς και στην εκτίμηση της αξίας ειδικών κατασκευαστικών περιουσιακών στοιχείων και μηχανολογικού εξοπλισμού.
- 4.5.4. **Τα θέματα της περιουσίας .** Χρειάζονται διευκρινήσεις σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις για την ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων όπου απαιτείται η βοήθεια των αιρετών (ιδιαίτερα «παλαιών» αιρετών που γνωρίζουν «πρόσωπα και πράγματα»).
- 4.6. **Σύσταση ταμειακής υπηρεσίας** (πρέπει να επιταχυνθούν οι διαδικασίες σύστασης ταμειακών υπηρεσιών στους ΟΤΑ που είναι υπόχρεοι στην εφαρμογή του συστήματος)
- 4.7. **Οργάνωση και λειτουργία αποθηκών.** Η Διοίκηση του Δήμου μπορεί να βοηθήσει τις υπηρεσίες με πρακτικό τρόπο να επιλύσουν τα προβλήματα που υπάρχουν σήμερα (χώροι, διαμορφώσεις, απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό κλπ.).

5. Διάφορα θέματα

- 5.1. **Πρόσληψη ειδικευμένου προσωπικού** (αναφέρεται παραπάνω και κρίνουμε πως πρέπει να δοθούν κατευθύνσεις)
- 5.2. **Η εξωτερική βοήθεια στον Δήμο από ελεύθερο επαγγελματία ή οργανωμένο γραφείο.** επειδή αρκετοί Δήμοι έχουν προσανατολιστεί στην συνεργασία με εξωτερικούς συνεργάτες πρέπει να προσδιοριστεί το πλαίσιο αυτής της συνεργασίας.
- 5.2.1. **Τι είδους βοήθεια χρειάζεται ο Δήμος** (όχι υποκατάσταση των υπηρεσιών αλλά βοήθεια για την «εσωτερικευση» της εμπειρίας στο δυναμικό του Δήμου)

5.2.2. Τι πρέπει να προσέξουν οι Δήμοι στις συμβάσεις (επειδή οι Δήμοι της περιφέρειας –κύρια- δεν γνωρίζουν την βοήθεια που θα απαιτήσουν πρέπει να δοθεί σχέδιο-υπόδειγμα για το τι θα ζητήσουν):

5.2.2.1. Μεταφορά γνώσης της διπλογραφίας με συστηματική και πρακτική εκπαίδευση.

5.2.2.2. Βοήθεια στην οργάνωση της απογραφής και της εκτίμησης της περιουσιακής κατάστασης του Δήμου.

5.2.2.3. Βοήθεια στην οργανωτική συγκρότηση των υπηρεσιών για την συγκέντρωση και παρακολούθηση των οικονομικών στοιχείων (παραστατικά κλπ.)

5.2.2.4. Βοήθεια στην παρακολούθηση της διαχείρισης των υλικών των Δήμων (αποθήκες)

5.2.2.5. βοήθεια στην λογιστική παραμετροποίηση του λογισμικού για να παράγει τις απαραίτητες οικονομικές πληροφορίες μέσω των λογαριασμών του διπλογραφικού.

5.2.2.6. συγκρότηση του λογιστικού σχεδίου για τον συγκεκριμένο Δήμο και την διασύνδεσή του με τον προϋπολογισμό του Δήμου (αντιστοίχιση λογαριασμών κλπ.).

5.2.2.7. σχεδιασμός της κοστολογικής διάρθρωσης του Δήμου και διαμόρφωση της τήρησης της αναλυτικής λογιστικής για τους Δήμους που υποχρεούνται από 1/1/2001 να την τηρούν.

5.3. Τέλος θα πρέπει να αντιμετωπιστούν ορισμένα θέματα διοικητικής και λογιστικής φύσης που δημιουργούνται, όπως:

5.3.1. η θεσμοθέτηση τρόπου δημιουργίας προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων γιατί θα δημιουργηθούν προβλήματα με την δημοσίευση των πρώτων ισολογισμών των Δήμων.

5.3.2. το θέμα της υπογραφής των οικονομικών καταστάσεων και του ελέγχου τους.

Ε ΜΕΡΟΣ

***«ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ»***

1. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η εφαρμογή του Διπλογραφικού Λογιστικού Συστήματος στους ΟΤΑ Α΄ βαθμού γεννήθηκε με σκοπό να συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό της Οικονομικής διαχείρισης αυτών, και να λειτουργήσει θετικά σε μία σειρά από θέματα όπως:

- ⇒ Στη διαφάνεια της οικονομικής διαχείρισης των ΟΤΑ
- ⇒ Στην ενημέρωση των πολιτών και στη διεύρυνση της συναίνεσης
- ⇒ Στην τεκμηρίωση των αποφάσεων των αιρετών και κατά συνέπεια στην αποτελεσματικότερη χρήση των δημοσίων πόρων
- ⇒ Στην αξιοποίηση της περιουσίας που διαθέτουν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και
- ⇒ Τέλος, στην ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών, μέσω της καταλυτικής δράσης και ισχυρής και σύγχρονης τοπικής αυτοδιοίκησης, με μοναδικό στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Προϋπόθεση για την επίτευξη των παραπάνω, είναι η αναβάθμιση του ρόλου των δημοτικών υπηρεσιών. Αναβάθμιση που θα έρθει κυρίως μέσω της απόκτησης της απαραίτητης γνώσης και εκείνων των δεξιοτήτων που είναι αναγκαίες, τόσο για την κατοχύρωση και βελτίωση της θέσης των εργαζομένων, όσο και για την ανάπτυξη του οργανισμού και της κοινωνίας που κάθε ένας τους υπηρετεί.

Το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. κατανοώντας και αναγνωρίζοντας τη σημασία και την κρισιμότητα του ρόλου των στελεχών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, πήρε πρωτοβουλίες για την υποστήριξη τους, στο δύσκολο έργο που είχαν αναλάβει στους Δήμους τους. Η έκδοση αναλυτικού οδηγού (με την υποστήριξη της ΕΔΕΧΥ), για τη Βήμα-Βήμα εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος στους Ο.Τ.Α., αποτέλεσε μια από τις ενέργειες υποστήριξης του Υπουργείου προς τους Δήμους.

Στόχοι του προγράμματος ήταν :

- ▣ Η τυποποίηση των διαδικασιών του Λογιστικού των Δήμων
- ▣ Η εξοικείωση με τη διπλογραφική μέθοδο και το λογιστικό σχέδιο των ανωτέρων
- ▣ Η σύνδεση του λογιστικού των Δήμων με τη Διπλογραφική μέθοδο , με τη βοήθεια της μηχανογραφικής εφαρμογής που χρησιμοποιεί ο κάθε Ο.Τ.Α.

Για την υλοποίηση του προγράμματος συνεργάστηκαν στελέχη των Δήμων και λογιστές με μεγάλη εμπειρία στο έργο της εφαρμογής του Διπλογραφικού με σκοπό να πραγματοποιηθούν τα ακόλουθα προσδοκώμενα αποτελέσματα:

- ☞ Απόκτηση απαραίτητων γνώσεων για την ορθή εφαρμογή του Δημόσιου Λογιστικού
- ☞ Κατανόηση των πλεονεκτημάτων, των δυνατοτήτων και των κανόνων λειτουργίας της διπλογραφικής μεθόδου, στοιχεία που θα συμβάλλουν στην ενεργό συμμετοχή των συναδέλφων στην εφαρμογή του έργου στο Δήμο τους.
- ☞ Τέλος, γνωριμία με το μηχανογραφικό «εργαλείο» που θα χρησιμοποιηθεί για την υλοποίηση των λογιστικών πράξεων.

Σύμφωνα, τόσο με στοιχεία που διέθετε το Υπουργείο και η Ομάδα Εργασίας για το Διπλογραφικό όσο και με τη δική μας εμπειρία από την έρευνα για την ολοκλήρωση της πτυχιακής εργασίας, παρατηρήθηκε ότι διαπιστώθηκε μια σημαντική καθυστέρηση στην πρόοδο της εφαρμογής του διπλογραφικού σε σημαντική μερίδα των υπόχρεων Δήμων.

Οι λόγοι που οδήγησαν στην διαμόρφωση αυτής της εικόνας, όσον αφορά την περίπτωση του Δήμου Καλαμάτας κατηγοριοποιούνται ως εξής :

☒ Απειρία σε θέματα μηχανογράφησης

Το πρόβλημα του Δήμου Καλαμάτας σε θέματα μηχανογράφησης έγινε ορατό από την πρώτη στιγμή μιας και οι προδιαγραφές του συστήματος ήταν ελλιπείς. Αυτό είχε ως συνέπεια κάποιες διαδικασίες να μείνουν εκτός μηχανογράφησης για αρκετό χρονικό διάστημα και να ενταχθούν στην συνέχεια με καθυστέρηση. Η απειρία και η αδιαφορία του προσωπικού του Δήμου σε θέματα μηχανογράφησης είχε ως αποτέλεσμα την αντιμετώπιση προβλημάτων καθημερινά και την μη κατανόηση της φιλοσοφίας του συστήματος.

☒ Εκπαίδευση και εξοικείωση του προσωπικού στην εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος

Η εκπαίδευση στο διπλογραφικό από την ανάδοχο εταιρία αποδείχτηκε ελλιπείς γιατί επρόκειτο για εκπαίδευση στην μηχανογραφική εφαρμογή του διπλογραφικού και όχι στο διπλογραφικό σαν λογιστικό σύστημα. Με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί πρόβλημα στην εφαρμογή του προγράμματος καθώς οι συμμετέχοντες από το προσωπικό του δήμου έπρεπε να έχουν γνώσεις διπλογραφικού έτσι ώστε να λειτουργήσουν παράλληλα με την εφαρμογή.

☒ Συγκέντρωση, καταχώρηση και κωδικοποίηση των στοιχείων.

Τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στην συγκέντρωση, στην καταχώρηση και στην κωδικοποίηση των στοιχείων του προγράμματος είχαν ως εξής:

- Η διαδικασία της συγκέντρωσης των προς καταχώρηση στοιχείων αποδείχθηκε χρονοβόρα και ελλιπής και αποκάλυψε το μέγεθος των ατελειών κατά την εφαρμογή του χειρόγραφου συστήματος, καθώς και την καθυστέρηση της λειτουργίας της νέας εφαρμογής.
- Ο όγκος των προς καταχώρηση στοιχείων ήταν πολύ μεγάλος και η καταχώρηση αποδείχτηκε χρονοβόρα διαδικασία για τον πρόσθετο λόγο της μη εξοικείωσης του προσωπικού στην χρήση Η/Υ.

☒ Υπαλληλική Νοοτροπία

Η νοοτροπία τόσο της Δημοτικής Αρχής, ότι με την αγορά του προγράμματος απ' την ανάδοχο εταιρία είχανε αυτόματα και Διπλογραφικό Σύστημα, χωρίς καμία περαιτέρω ενέργεια όσο και η άρνηση του κορεσμένου προσωπικού του Δήμου, να δεχθεί τις αλλαγές στο περιβάλλον το οποίο ήταν εξοικειωμένο να εργάζεται, στάθηκαν τείχη για την ολοκλήρωση της εφαρμογής στο Δήμο Καλαμάτας.

☒ Νομικής Φύσης

Το Υπουργείο παρείχε υποδειγματικές συμβάσεις στους Δήμους για το Διπλογραφικό αλλά δεν εξασφάλιζε την γεφυροποίηση. Με αποτέλεσμα οι δήμοι να είναι έρμαιοι στα χέρια των μηχανογραφικών εταιριών.

Πέρα των παραπάνω προβλημάτων, η εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος στο Δήμο Καλαμάτας, κατάφερε με το πείσμα και την θέληση της ομάδας Διπλογραφικού να ολοκληρωθεί μέχρι το στάδιο της απογραφής και του ισολογισμού έναρξης, κάνοντας έτσι το πρώτο μεγάλο θετικό βήμα για την λειτουργία του Διπλογραφικού. Ένα βήμα όμως που δεν έφερε το επόμενο.

Και αυτό γιατί, τόσο η αρνητική στάση της Υπηρεσίας να αποδεχθεί το Διπλογραφικό σαν υποχρέωση της όσο και η μη κατανόηση του έργου του διπλογραφικού στα νέα δεδομένα που όριζε το Π.Δ.315/99 από την Δημοτική Αρχή, στάθηκαν βασικοί παράγοντες στο να σταματήσει το έργο εν τη γέννηση του. Το Φεβρουάριο του 2002 η ομάδα Διπλογραφικού του Δήμου Καλαμάτας υπόβαλλε την παραίτηση της, βρισκόμενη σε αδυναμία να αναλάβει την ευθύνη ολοκλήρωσης του έργου του Διπλογραφικού υπό αυτές τις συνθήκες. Η τωρινή κατάσταση της εφαρμογής του Διπλογραφικού στο Δήμο Καλαμάτας θα μπορούσαμε να πούμε ότι διακρίνεται από στασιμότητα.

Σκοπός αυτής της πτυχιακής εργασίας δεν ήταν να αναζητηθούν και να καταλογισθούν ευθύνες για την μη λειτουργία του Διπλογραφικού Συστήματος στο Δήμο Καλαμάτας.

Επιδίωξη μας ήταν να καταγραφεί η πορεία εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος και να εκτιμηθούν τα εμπόδια έτσι ώστε να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα, μέσα από τα οποία αυτή η επίπονη προσπάθεια για την πλήρη λειτουργία του Διπλογραφικού Συστήματος στο Δήμο Καλαμάτας να στεφθεί με επιτυχία στο εγγύς μέλλον.

«ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»

1. Οδηγός για την βήμα-βήμα εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος στους Δήμους. (Οκτώβριος 2000)
2. Ηλεκτρονική Διεύθυνση : www.ypes.gr/diplografiko
3. Δήμος Καλαμάτας
4. ΕΛΚΕΠΑ « Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο » Αθήνα 1987
5. Ε.Κ.Δ.Δ. (Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης)